

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

Оила ва жамият

Спорт фидойилари

ПАХЛАВОН МАХМУД ИЗДОШИ

Бекжонов Баҳодирни Хоразм спортининг фидойиси, самимий ва бегараз дўст, меҳрибон мураббий сифатида яхши биламан. Таъбир жоиз бўлса, Полвонпирнинг вори-си, десам муболаға бўлмайди.

Б.Бекжонов 1981 йилда "Хоразм ҳақиқати"да чоп этилган "Аъналаримиз қаерда қолди?" номли мақоласида кураги ерга тегмаган машҳур Паҳлавон Маҳмуд аъналарини давом эттириш зарурлиги ҳақида ёниб ёзган эди. Мана йиллар ўтиб, мустақиллигимиз шарофати билан унинг бу орзу-хаваслари ушалди ва ўзбек кураши қайта дунё юзини кўрди. "Спорт менинг ҳаётим, борлигим, ошим, ноним, тузим", - деганида уни минг бора тушунишга ҳаракат қиламиз.

Б.Бекжонов меҳнат фаолиятини 1972 йили мактабда жисмоний тарбия ўқитувчилигидан бошлади. Сўнг жисмоний тарбия институтини тугатди. 1990 йилдан буён эса Урганч туманидаги спорт мактабда бош мураббий бўлиб ишломқда.

Баҳодир ака ўзбек кураши бўйича спорт устаси. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий. Самбо, эркин кураш, Рим-Юнон курашлари бўйича спорт усталлигига номзод. "Ёшлар мураббийси", 1993 йилда "Ўзбекистон халқ маорифи аълочи" нишонларини олган. "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спорт устаси" фахрий унвони соҳиби.

Қаҳраонимиз эркин кураш бўйича Республика тоифасидаги ҳакам, ўзбек курашида миллий тоифадаги ҳакам, шунингдек, Гуржистон халқининг миллий кураши - "Чиддаоба"нинг халқаро тоифадаги ҳакамидир.

Баҳодир ака Урганч туманидаги Анжирчи қишлоғида ўқитувчи оиласида дунёга келган.

- Раҳматлик отам Каримбой ака менга ҳамиша: "Барча майда-чуйда ишларингни қўй, спорт билан шуғуллан, сен кўп ишларга қодирсан, ўғлим", - дея кўп маслаҳат берардилар, - эслайди Баҳодир ака. Тўрттала ўғлига ҳам бирдек спортни севишни, ардоқлашни ўргатдилар.

Дарҳақиқат, Баҳодир аканинг акаси Хайитбой самбо кураши бўйича спорт устаси. Ўзбекистон ва халқаро мусобақаларнинг бир неча бор голиби. Укаси Наримон - Урганч туманидаги болалар ва ўсмирлар спорт мактаби директори. Самбо кураши бўйича спорт устаси. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спорт устаси, ёшлар мураббийси. Кичкина укаси Марксобой эса эркин кураш бўйича спорт усталлигига номзод.

Баҳодир Бекжонов Анжирчи қишлоғи ёшлари қалбида спортта муҳаббат уйғотишга астойдил ҳаракат қилмоқда. Бугун унинг шоғирдлари орасида 30 дан зиёд кураш бўйича спорт устаси, 3 нафар халқаро тоифадаги спорт усталари бор. Биргина шу қишлоқнинг ўзида бир нафар Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спорт устаси,

ўндан ортиқ спорт устозлари бор. Элликдан зиёд ёшлар курашнинг ҳар хил турлари бўйича Ўзбекистон ва халқаро мусобақаларда совринларни қўлга киритиб келмоқдалар. Қишлоқда «Болалар ва ўсмирлар спорт мажмуаси»нинг қурилиши бошланган. Ушбу хайри бонусламада ҳам Баҳодир аканинг муносиб ҳиссаси бор. Баҳодир ака яқинда Хоразм ви-

лоятда спорт тарихи ва шон-шўхрати музейини ташкил қилиш ишларини бошлаб юборди.

Хоразмликлар Баҳодир акани вилоят телевидениеси ва радиосида спорт мусобақаларининг моҳир шарҳловчиси сифатида ҳам яхши танишади. Айниқса, кураш мусобақалари давом этаётган пайтда гўёки ўзи жонли иштирокчига айланиб қолади.

Баҳодир ака 5 ўғил-қиз, шириншакар невараларнинг меҳрибон отаси. Турмуш ўртоғи Гулбахор Собирова билан тинч ва осойишта турмуш кечирмоқдалар.

- Баҳодир ака, ёш спортчиларга қандай тилақларингиз бор? - дея савол бердик.

Ғалаба ва мағлубият ҳамиша ёнмаён юради. Ёшларимиз эришган муваффақиятларидан мағрурланиб, қибрлаиб кетмасликларини, мағлубиятлардан эса ўқсиниб, тушкун кайфиятга берилмасликларини истаيمان. Тинимсиз машғулотлар, спортни жондек севиш, меҳнат, изланишлар натижасидагина юксак зафарларни қўлга киритиш мумкин. Спортда у ёки бу ёққа оғиб туриш, беқарорлик ярамайди. Танлаган йўлингизнинг тўғри ва ҳақ эканлигига ишонинг...

55 баҳорни қаршилаган фидойи инсон, меҳрибон устоз Баҳодир Бекжоновга тани-соғлиқ, бағри-бутунлик тилаб қоламиз. Дилбар БЕКЖОНОВА, Урганч шаҳри.

Қорақалпоғистон Республикаси Нукус тумани Оқманғит акциядорлик-тижорат «Пахтабанк» бўлими бошқарувчиси Бибифотима Жумамуратова замонамизнинг илғор аёлларидан бири.

Республика Ўзбекилар уюшмаси Сирдарё вилоят бўлими раиси, «Маънавият ва маърифат» марказининг раис ўринбосари, шора Ҳаётхон Ортиқбоева яқинда Олий Мажлис сенати аъзолигига сайланди.

Рақс инсон қалбининг кўзгуси. Фарона Давлат университети талабаси Феруза Ортиқова ана шу касб сеҳри жозибасини эгаллаш учун тинмай изланмоқда.

- 2005 йили хўжалигимиз аҳли улкан ютуқлар билан кутиб олди, - дейди Фарона вилоятимиз Олтиариқ тумани «Нуробод» ширкат хўжалиги раиси Лола Муратова. Бу йилги орзуниятларимиз эса янада улкан.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК САРИ

Бугунги кунда - аёлларнинг иш билан таъминланиш масалаларини ҳал қилиш, уларга меҳнат ва ўқиб-шароитларини яратиш бериш, қобилиятли хотин-қизларни тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш, хотин-қизларнинг нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятини мувофиқлаштириш ва улар билан самарали ҳамкорликни йўлга қўйиш Хотин-қизлар қўмиталари фаолиятида муҳим ўрин тутмоқда. Қўни кеча Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ва Хотин-қизларнинг нотижорат ташкилоти «Меҳр» уюшмасининг ташаббуси билан «Пойтахт» меҳмонхонасининг мажлис заллида «Жамиятнинг демократик янгилашишида хотин-қизларнинг ўрни ва роли» мавзуда Форум ташкил этилди.

Форумда 120 та делегат, Ўзбекистон Республикаси Олий Маж-

лиснинг Қонунчилик палатаси депутатлари, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри Хотин-қизлар қўмиталари раислари, давлат корхоналари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, халқаро ташкилотлар вакиллари, тадбиркор аёллар, оммавий ахборот воситалари вакиллари, шунингдек, Қирғизистон ва Тожикистон Республикаларидан меҳмонлар қатнашдилар.

Унда Ўзбекистонда хотин-қизлар ҳаракатининг ривожланиш истиқболлари, уларнинг сиёсий фаолигини ошириш, тадбиркорликни ривожлантириш жараёнида хотин-қизларнинг иқтисодий мавқеини ошириш, давлат ташкилотларининг нодавлат ташкилотлар билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш масалалари юзасидан маърузалар тинланди.

Форумда Ўзбекистон Бош вазири ўринбосари, Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси раиси Светлана Иномова иштирок этди.

НИГОРА.

Ахборот
Яқинда Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университети қошидаги испан тиллари филологияси факультетида ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлаш ва репродуктив саломатликка бағишланган тадбир бўлиб ўтди.

ЧИРОЙЛИ ХУЛҚ—БАХТ КАЛИТИ

Анжуманда «Оила ва жамият» газетасининг бош муҳаррири, «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист», таниқли адиба Дилбар Саидова, «Оила» илмий-амалий марказининг ходими, педагогика фанлари номзоди Даврон Холиқов, шу марказ маданият бўлими илмий ходими Қурбонсулв Норбоевалар иштирок этишди.

Улар ўз касблари билан боғлиқ, ҳаётда ўзлари гувоҳи бўлган, ибратли воқеалар ҳақида гапириб беришди. Қизиқarli савол-жавоблар бўлиб ўтди.

Шарифа ХОЛМЕТОВА, университет маданий-маърифий ишлари бўйича бўлим бошлиғи.

Сувратда: Республика «Оила» илмий-амалий марказининг Самарқанд вилоят бўлими бошлиғи Қамбара Аҳмедова (чапдан) ва Самарқанд вилоят ҳокимлиги Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш қотибияти мудири Раҳима Ҳабибова навбатдаги ишлар хусусида сўз-батлашмоқдалар.

Сувратчи: О. НУРМАМАТОВ.

Фаргона шаҳрида сўлим тонг чоғи табиатнинг гўзал сеҳридан баҳра олиб, муҳбирлик юмуши билан бир идора томон борардим. Рўпарамдан келаётган узун бўйли, елкадор, кўзойнак таққан истарали йигитни кўриб тўхтаб қолдим. Ахир бу Тошкентда - устоз Зулфияхонни уйларида бир неча бор кўрганам Алишер-ку! Алланечук гурурифтхор, меҳр билан унинг исмини тилга оларди, Зулфия опа. "Кеча Алишер келди!" - дердилар бизга шихонада ҳаяжондан энтикиб. Назаримда Алишер Зулфия опага Фарғонанинг мусаффо ҳаволарини, фарғоналикларнинг меҳр-оқибати-ю тиниқ табассумларини, ҳароратли саломларини олиб келиб ҳади қилган...

1965 йил ёзда Зулфия янги шеърый гулдаста тузиш, дам олиш ниятида Фарғона вилоятининг сўлим Водил қишлоғига, Усмон Юсупов номли боғда яшаб, ижод қилди. Севимли шоиранинг шу ердалигидан хабар топган қишлоқ аёллари, шоира қизлар минг бир ҳаяжону истиҳола билан қўлларида гуллар, тандирда ёпилган жижзали нонлар, луччак шафтолилар билан йўқлаб келишарди. Табиатан одамижон, дилбар шоира қалам-қоғозга танаффус бериб, уларни кучок очиб кутиб олар, юракдан суҳбатлашар, илтимосларига биноян ҳали сиёҳи қурмигаган шеърларидан ўқиб берарди...

Ана шу аёлларнинг бири-оддийгина кутубхоначи Саодатхоним бир куни: "Ёзганларини, чизганларини сизга кўрсатса майлими?" - деб ўғли Алишерни бошлаб келди.

Шоира бу ширин болани бағрига босиб: "Ўғлим Омонга жуда ўхшаркансан, камолга ет!" - деб эркалади. Ёнига ўтказиб, ўқишларини сўради. Чизган расмларини узоқ, синчковлик билан томоша қилди.

"Водил манзараси"ни анчагина жонли чизибсан, Алишер, - деди Зулфия опа. - Шу расмини Москвага, болаларнинг "Костёр" журнаliga юбор!

Алишер-шу кунги суҳбатдан ўзида йўқ севиниб, фикри ўсиб, бир қадар юксалиб уйига қайтгач, шоиранинг айтганини қилди.

Қарангки, кўп ўтмай, "Водил манзараси" "Костёр" журналининг биринчи мўқовасида босилиб чиқди ва ёш расмсининг "Артек"ка йўлланма билан мукофотлангани ҳақида ҳам эълон қилинди.

Дадасидан эрта етим қолган, оддий меҳнаткаш оила фарзанди учун, қишлоқ аёли Саодат опа учун бу кутилмаган севинч бўлди. Алишер болалар оромгоҳида дам олиб қайтди. Бу ҳақда Зулфия аяжонига севинч билан мактублар ёзди. (Фарғонада ўз туққан онасини буви, бошқа яқинларини ая, деб аташди).

Болакайнинг ютуғидан бир олам ҳиссиётларга тўлиб-тошган, гўзалликдан, бегуборликдан беҳад завқлана оладиган шоира Алишерга атаб шеър ёзди: "Бир бола бор, оти Алишер!"

Гўзал Фарғонада, сўлим қишлоқда
Шинам бир ҳовлида яшар Алишер.

Ўқийди. Гоҳ колхоз, гоҳ ҳовли, боғда
Жондан кўмаклашиб

ишлар худди шер.
Шеърнинг давомида шоира

Алишернинг касб танлаш бора-сидаги ранго-ранг орзуларини, иқлимда тенги йўқ гўзал қишлоғи, саҳий далалари, тоғларини, олма, узум узган қизлару кўкда ёнган юлдузлар расмини чизганини, "Артек"ка олиб борган рубоби, у ерда болакай топган дўстларини ва ниҳоят олга интилишидан толмаган инсон орзусига етиши муқаррарлигини... қаламга олади. Бу шеър шоиранинг "Ўйлар" китобида Водилда ёзилган ўнлаб шеърлари қаторида нашр этилди. Китобни бағрига боладек босиб, энтикиб кетган кутубхоначи Саодат опа Алишер билан Тошкентга отланди. Шу-шу Тошкент билан Водил орасидаги масофа бир неча юз баробар қисқариб, булар худди тушишлардек яқин бўлиб кетишди...

Алишернинг шинам, камтарин хонадонига унинг рафиқаси

1-март Зулфия таваллуду куну

чириб, ўртача рассом бўлишим мумкинлигини айтди.

Ўртача рассом бўлгандан кўра, яхши олим, яхши ўқитувчи бўлиб етишсанг, кўпроқ фойда келтирасан, ўғлим! - дедилар аям. Ва мен қаттиқ тайёрларикдан сўнг университетга ўқишга кирдим. Талабалик пайтида аям: "Тез-тез келиб тур, Алишер, сенинг шу уйда ризқинг бор, сира тортинма!" - деб тайинладилар. Шунинг учунми, бу хонадонга худди ўз уйимдек кириб келардим ва аямнинг, Хулкар опам, Омон акамнинг меҳридан, суҳбатларидан фикрим, уйим, кўнглим ўсиб, юксалиб, ётоқхонага қайтардим. Пахта те-

федраси мудири, иқтисод фанлари номзоди, доцент. Обрули муаллим. Манзураҳон фалсафа фанлари номзоди. Фарғона Политехника институти ўқитувчиси. Шамшод, Зиёд, Бунёд, Сайёд исмли ўғиллари бор.

Қарангки, тортинчок, камтар Алишер бу қутлуғ хонадонга келган меҳмонлар қаторида Зулфия опа билан бор-йўғи бир марта сувратга тушган экан. Ўша ягона суврат орқасида шундай ёзувлар бор:

"Алишержон, менинг ўғлим, кадрдоним. Сени Водилдай беҳишда мен билан таниш-

ларимизни бўша-тиб, кушдек энгил тортидик. Ва мен кечки поезлда изимга қайтдим. Ўша 1973 йилнинг 1 март куни мен учун энг бахтиёр кунларимдан бири бўлиб қолди.

Алишер ўша дамларни соғинч, фахр билан кўмсайди. Лекин энди қайтиб келмайди у ширин, унутилмас чоғлар. У баланд руҳда ҳикоясини давом эттиради.

- Мен бахтлиман, опахон, - дейди майин қилмайди - шундай аjoyиб, бетакрор инсон билан она-бола тутиндик. Кўп меҳрибон инсонларни кўрдим. Тузларини ичдим. Йўл-йўриқлари билан ҳаётда ўрнимни тоғиб олдим, ўзлимни тани-

“БИР БОЛА БОР,

ОТИ АЛИШЕР”

(Ўзбекистон халқ шоираси, устоз
Зулфиянинг бир шеъри тарихи)

Зулфия опа ҳаммани қадрлай олар эдилар. Шу сабабдан ҳам эл ардоғига, шарафига муяссар бўла олдилар.

Манзураҳон учовимиз фақат Зулфия опа ҳақида суҳбатлашиб ўтирибмиз. Алишер жавондан Зулфия опа тақдим этган китобларни, сувратларни авайлабгина олиб, худди кафтида офтоб тутгандек менга узатар, гоҳ қўшни хонада дарс тайёрлаётган ўғилларидан хабар олар, гоҳ соғинч ҳиссига тўлиқ ҳикоясини давом эттирарди.

Қачон ўша табаррук хонадонга кириб борсам аям тушқун кайфиятда бўлган чоғларида ҳам, ижод дардида ёнган пайтларида ҳам кўзлари чарақлаб, суюниб, соғиниб кутиб олардилар. Соғлим, ўқишим ҳақидаги гап аям учун жуда муҳим эди. Ҳа, аяжон бир умр мени кузатиб, тергаб, йўлимни тоғиб олишимга ёрдам бердилар. Мактабни тамомлаб, Тошкентга келганимда машхур рассом Чингиз Аҳмаров хузурига бошлаб бордилар. Чингиз ака чизгиларимни обдон кўздан ке-

римига ёрдамга кетганимизда оркамдан сархил озик-овқатлар солинган тўхфани бот-бот жўнатганларини унутма олмаيمان. Ушанда уйимнинг, бувижонимнинг узоқдалиги сезилмаган. Хулкар опам, Омон ака худди ўз опамдек, акамдек хабар олишиб, меҳрибончиликлар қилишган, ёрдамларини аяшмаган. Хозир ҳам шундай!

Алишер ҳаяжонини яшириш учунми, чойни янгилаш баҳонасида ошхонага ўтади. Манзураҳон хуш табассум билан кириб-чиқиб такалуф кўрсатади. Гоҳ суҳбатга қўшилади.

- Аямлар нукул: "Келинчиям олиб кел, Алишер!" - деб тайинлаганларидан сўнг мениам олиб борганлар Тошкентга. Аямнинг сало-батлари босиб, бир оғиз гапираолмай қолганларим ёдимда. Шундай меҳрибон эдиларки... Шеърларини эса болалигимдан севиб ўқирдим.

Зулфия опанинг дастхати битилган китобларни варақлайман: **"Алишержон! Табиат сенга берган гўзалликдан зиёд сифатлар бор. Халоллик, инсофлик, олижаноблик. Онадан тортиб, барча эзгулик ва гўзаллик олдида тиз чўмюк, унинг қадрига етмок. Бу сени яна ҳам безайди. Камолот деб аталадиган чўққига меҳнат билан бир қаторда кўтарайди. Бахтли тақдир ва узоқ умрли бўл, ўғлим!**

Зулфия
12.IV.1976 йил"

Устоз дуоси, устоз башорати вожиб бўлди. Алишер Юнусов университетни имтиёзли диплом билан тугалади, аспирантурада ўқиди, изланди, диссертация химоя қилди. Хозир у Фарғона Давлат университетига халқаро иқтисодий алоқалар ка-

тирган онларга ташаккурлар бўлсин! Бир ўсмирнинг кўзим, ўйларим, сўзларим олдида яхши бир инсон, одо-бу ахлоқнинг ёрқин ифодаси, ақлу идрокнинг нури, шуурли фарзанди бўлиб етишган инсонга - бугун табаррук ёшимда сенга ушбу сувратни топшираётганимдан шодман. Неча-неча йиллар эрта баҳорнинг илк куннда қаерда бўлсанг-да, ҳаммадан олдин келиб, мени йўқловларингдан она каби ифтхордаман. Сени дунёга келтирган ота-онанг руҳига раҳматлар ёғилсин.

Зулфия аяжон
1 март 1995 йил."

Ҳа, баҳорнинг илк куни - 1 март устознинг таваллуд кунлари Алишер қаерда бўлса ҳам Тошкентга етиб келарди. Харбий хизматни ўтаган пайтида Германиядан сим қоқиб табриклади. Аясининг овозини кўнглидагидек эшитолмади. Иккинчи йили эса у атай хизмат сафари билан Москвага келди ва Тошкентга сим қоқди. "Аям Москвадалар, - деди Хулкар опа. - Тинчликсеварлар Конгрессида иштирок этаяптилар".

Алишер севиниб кетди. Меҳмонхона номини сўраб олди-ю, тоғиб боргач, лифтни ҳам кутмай, тўққизинчи қаватга учиб чиқди.

- Тушимми, ўнгимми?! - эшикни очган Зулфия опа ҳарбий кийимдаги басавлат йигитни кўриб шошиб қолди. - Бормисан, Алишер!

Ўша дақиқаларда шоирани Марказий телевидениега таклиф қилишган ва у мажлисдан қайтиб, эндигина ўша ерга отланиб турган экан. Дарҳол сим қоқишга киришди. "Германиядан ўғлим келди. Интервью бериш учун бора олмаيمان, уэр?!"

- Ўшанда аям мени биринчи қаватдаги ресторонга таклиф қилдилар. - дейди Алишер, - биламидим неча соат суҳбатлашиб ўтирдик. Икковимизнинг ҳам гапларимиз, қувонч-ташвишларимиз йиғилиб қолганди. Юрак-

дим. Гарчи у табаррук хонадонга ташриф буорган не-не буюк зотлар олдида бир заррадек бўлсам-да, аяжон мени улар қатори кўрарди. Ардоқларди. Жим бўлиб кетсам йўқларди.

Гапнинг очиги мен аяжондан: "Дастхат ёзиб бering", - деб илтимос қилишга тортинардим - назаримда беғоналашиб қолаётгандек бўлардим. Уларни лозим тоғанданига ёзган тўрт дастхатларини нур каби авайлайман, ёзувларини кўзимга суртаман. Мана, яна бир дастхат: **"Бугун кўлингда аъло диплом билан бизни кига кириб келдинг. Беҳад қувондим, фахрландим..."**

Яхши ўқидинг, яхши яшадинг. Мен ҳаммаша кузатиб, севиниб юрдим. Водилда бу кунни, дақиқаларни санаб кутдилар. Албатта Водилда яшаб ишлаш шарт эмас. Энг муҳими, Водилдагиларнинг, айниқса мушфиқ онанинг ишончини оқлаш.

Яна ўқирсан, ишларсан - ҳаммаси элга, юртга хизмат деб аталади. Сенга, шаҳсан ўзингга ўхшаш ўктам, ҳақиқий муҳаббат, садоқат, бахт ёр бўлсин!

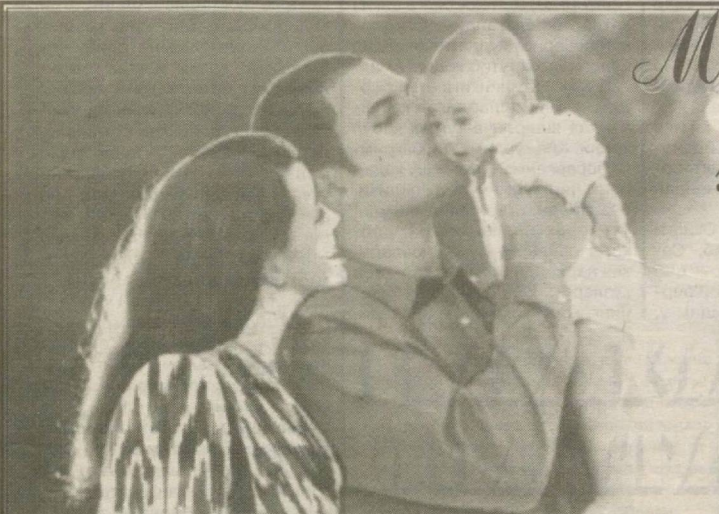
Сени ўлиб Зулфия.
30.VI/1972 йил"

Вақт ўтган сари мундоқ ортага ўғрилиб қарасам, хар бир дастхат - ҳаётимнинг маълум бир даврига берилган баҳо ва барига аяжоннинг меҳрлари, ишончлари ва умидлари сабаб бўлган экан. Менга бу дастхатлар машаққатли пайтларда йўл кўрсатгандек, маънавий таянч ҳақидаги қимматли сабоқларини бағишлади. Бу хонадонда мен ҳаёндаги буюк адибларни кўришга, нафасларини туйишга мушарраф бўлдим.

Ҳа, аяжоним ҳамма учун - меҳр учун, сиз учун, халқимиз учун яшаб, ижод қилдилар. Ва ҳаммани севишга ўзларида буюк куч-қудрат топа олдилар.

Санъат МАХМУДОВА.

Меҳр-мурувват ҳақида ҳаётини лавҳалар

ЮЗДАГИ НУР

Фотима ая бир умр ўқитувчилик қилиб, пенсияга чиқди. Уч ўғли топармон-тутармон. Улар онасини Ҳажга боришини исташади. Фотима ая ўғилларини дуо қилиб, шундай дейди:

- Майли, атаганларингни беринглар. Лекин Ҳажга бораманми, бормайманми, ишларинг бўлмайди. Бу ёғи менинг ихтиёрим.

- Сиз нимани маъқул кўрсангиз, шу!,-розилик беришди ўғиллари.

Мана шу қишлоқнинг чеккароғида Майрамхон исмли аёл яшайди. Бир этак фарзанди бор. Аммо эри ношудроқ, Бироқ Майрамхон фарзандларининг олдида эрининг ҳурмати жойига қўяди. Бу оиланинг катта ўғли Ҳосилбек ўттиз ёшга тўлди. Уни уйлантиришга рўзғордан ҳеч ошира олмамапти. Шу қишлоқлик бир фермер тўйни ўтказиб беришни ўз зиммасига олди. Лекин бунга Ҳосилбек розилик бермади. Орияти, йигитлик гурури йўл қўймади.

Майрамхон ая эса: "Ўғлингизни қачон уйлантирасиз?" - деган гапни эшитишдан безиллаб қолган. Тез-тез иситма чиқиб, дардини ичига ютиб, тўшақда ётаверади.

Кунларнинг бирида Майрамхон сиқилганидан кечаси билан ухлай олмай чиқди. Тонга яқин кипригига уйку қўниб, бир фурсат ором олиб қолибди. У уйғониб ёнига қараса, ёнида оқ салафан халта турганимиш. Бу халта қаёқдан келди, дея четга олиб қўймоқчи бўлса, оғир экан. Халтани очиб қараса, ичи тўла пул! Майрамхон ая ҳайрон бўлиб болаларни уйғотибди. Болалар ҳам ҳайрон қолишибди. Халтанинг ичида бир парча қоғоз ҳам бор экан. Унга шундай сўзлар ёзилибди: "Бу пулни Ҳосилбекнинг тўйига ишлатинглар. Менинг қимлигимни билмай қўя қолинглар. Пул учун минг-минг розиман..."

Бу уйдагилар пулни "Оллоҳнинг ҳадяси", деб қабул қилишди. Пулни тонг саҳарда қим қўйиб кетганини биров билмади. Тўй ўтди. Лекин пулнинг эгаси қим эканлигини ханузгача ҳеч қим билмасди.

Тўйнинг эртасига Фотима ая Улуғнор туманида яшаётган ўғлини кўргани йўл олди. Учкўчада машинадан тушиб, бу ёғига бир чакиримча пиёда юриш керак эди. У уч-тўрт қадам босар-босмай, ёнгинасига "Тико" машинаси келиб тўхтади. Хайдовчи Фотима ая томонга бўйланди:

- Қаёққа олиб бориб қўяй, Ҳожи она? Фотимахон ая таажжубда хайдовчига юзданди.

- Мени Ҳожи она эканлигимни қаёқдан билдингиз?

- Шунин билмасам, қанақа одам бўлдим, - жавоб қилди хайдовчи. - Юзингиздан нур ёғилиб турибди-ку, Ҳожи она.

Тангрининг инояти билан Халисхон аянинг юзига бир кечада нур балкиб қолганди.

МИННАТСИЗ НОН

Қариганда Исмоил тоғанинг кўзлари хиралашиб, бир жойда ўтириб қолди. Айвондаги сўрида ёлғиз ўтиргани-ўтирган.

Унинг биттагина ўғлини трактор уриб юбориб, касалхонадан ўлигини олиб келишди. Ҳовли ивиришиб кетган. Қўшниси Ширмонхон ая ўғиллари билан чиқиб, ҳовлини саришталаб туришади. Бугун ҳам Ширмонхон ая дарвозадан кириб, овоз берди:

- Қалай, яхши ўтирибсизми, тоға? Сизга жизза нон олиб чиқдим.

- Кам бўлса, қизим! Лекин хафа бўлмайсан, сенга битта саволим бор.

- Бемалол, тоға!

- Аввало мандан хабар олиб турганингга хурсандман. Мабодо сенга ҳовли керак эмасми?

- Қанақа ҳовли?

- Менинг ҳовлим-да! Тўртта ўғлинг бор, аҳир! Бошингда эркагинг йўқ.

- Йўқ, керак эмас. Ўғилларимнинг пешонасига битгани бордир, тоға.

- Унақа бўлса, жизза нонингни емайман.

- Нега сўрадингиз, тоға?

- Мана бу қўшним чиқиб: "Ўлгунингизча иссиқ-совуғингиздан хабар олиб тураман. Фақат ҳовлин-гиз бизга қолиши ҳақида тилхат ёзиб берин", - деди. Ана шунга, сенга ҳовли керак эмасми, деб сўрадим. Биров ўлишингни кутиб турса, томоғингдан овқат ўтмай

қоларкан.

- Нега йилдан бери қўшнимиз, тоға. Шу битта нониниям миннат билан берсам, инсофдан бўлмас. Бизни дуо қилсангиз бўлди. Кирларингиз бўлса, беринг, ювиб берай.

- Албатта дуо қиламан. Анави Равшанбек деган ўғлинг қўлига резинка кийиб уришадиган бўлибдимми?

- Ҳа, тоға. Бокс деган мактабга борапти. "Унақангни қўй", - десам унамапти.

- Шаштини қайтарма! Ҳойнаҳой, Оллоҳ қўлига ана шунини маъқул солган. Файрат борлигига шуқр қил. Ўғил болада райрат бўлмаса, муғомбир, писмиқ бўлиб қолади. Ўғлингга райрат, тоғанларингга барака берсин. Оллоҳу акбар!

Ширмонхон аяга ана шу дуо кифоя эди. Кечки пайт Равшанбек дарвозадан қаддини фоз тутиб кириб келди. Айнан Исмоил тоға дуога қўл очган паллада, рақибини енгган экан.

ОНАДАН ҚОЛГАН ХАТ

Халисхон ая эридан тул қолиб, беш фарзандни уйлаб-жойлади. Унинг кенжа ўғли Улуғбек ногирон эди. Ҳар қалай унинг тенгини тоғиб уйлантириб қўйдую, аммо Халисхон аянинг ўзи касалликка чалиниб ётиб қолди. У ўлимидан уч-тўрт кун олдин фарзандлар жам бўлишганда, шундай васият қилди:

- Аҳил бўлинглар! Мен ҳаммаларингдан розиман. Улуғбекдан мурувватларингни аяманглар. Сизларга хат ёзиб қўйдим, мандан кейин тоғиб ўқирсизлар...

Онадан сўнг ака-укалар, опа-сингиллар ўртасида оқибат кўтарилди. Кўп ўтмаёқ Улуғбекнинг хотини ташлаб кетди. Катта опанинг эса эри қамалиб, тўрт фарзанд унинг қўлига қараб қолди. Бу ҳам етмагандек, унга касаллик ёпишиб, анча вақт касалхонада ётиб қолди. У ҳиёл тузалиб, шифохонадан чиққанида, уйдагилар Улуғбекни ногиронлар уйига олиб бориб қўйишган экан.

- Бу нима қилганларинг, - зорланди катта опа. - Онамининг васиятини дарров унутдингларми? - У ерда шароит яхши экан, - тасалли беришди унга. - Улуғбекнинг ўзи илтимос қилди. Хотини ташлаб кетди, тақдирга тан

бермай иложи қанча.

- Уни қайтариб олиб келаман, - деди катта опа. - Хотини билан яраштириб қўйиш керак. Шунчаём ўқситамизми, бечорани.

- Олдин тўртта болангизни боқиб олинг. Ўзи қарзга ботиб турибсиз. Батамом тузалиб кетганингизда ҳам бошқа гап эди. Қўлингиз жуда юпқа-да, опа?

- Барибир олиб келаман. Маҳалла-қўй нима дейди?

Катта опа айтганини қилди. Ҳовлининг бир чеккасига сартарошхона қурдириб, Улуғбек сартарошлик қила бошлади. Катта опа елиб-югуриб, Улуғбекни хотини билан яраштириб, алоҳида хонани ажратиб берди. Улар битта қозондан овқатланадиган бўлишди.

Улуғбекнинг хотини қандолатчиликни ўрганиб олган экан. Уйдагиларнинг ҳаммаси ана шу ишга астойдил ёпишишди. Бу оилага аста-секин барака оралай бошлади. Дори-дармон сотиб олавериш, қарзга ботган катта опа икки йил ўтгач, ука ва сингиллари орасида энг бадавлати бўлиб қолди.

Яқинда Халисхон ая ёзиб қолдирган хат топилди. У эски хужжатлар орасида экан. Унга шундай сўзлар битилганди: "Қимки, Улуғбекка шафқат қилиб, менинг руҳимни шод айласа, Оллоҳ унинг ризқ-насибасини улуғ қилсин. Оллоҳу акбар!"

БЕШИҚДАН ЁФИЛГАН БАРАКА

Бу қишлоқда ёши энг улуғ киши Тошхон буви. У бир юз уч ёшга тўлди. Унинг олти ўғил, беш қизи бор. Невара-чеваралари билан бир қишлоқ бўлиб кетишган.

Қишлоқда қим "бешиқ тўй"и қилса, Тошхон бувини тўйбоши қилиб қўйишади. Чақалоқни бешикка белаб, яхши тилакларни шунақаям келиштириб айтади-ки, ҳеч қим бу ишни Тошхон буви-чаллик уддалай олмайди.

Ўтган кунни Солияхон ая тўнгич неварасига "бешиқ тўй" қилди. Ҳовлида болақайлар шунақаям кўпайиб кетишди-ки, Солияхон ая "қанд-қурсим озорқ эди", - дея ташвиш чека бошлади. Тошхон буви эса халтанинг оғзини шимариб, ҳовучига тўлдириб ширинликларни олди-да, "Бисмиллоҳу раҳманир раҳим!" - дея уларни бешиқ устидан соча бошлади. Халта гўё сеҳрлига ўхшайди.

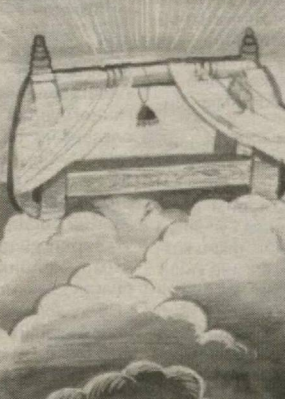
Ундан қанча қанд-курс олмасин, тугамайди. Тошхон бувининг қўли ана шунақа баракали. Бунинг сабабини ҳеч қим билмайди.

Болалар кийқиритиб, яйрашганда Тошхон буви гўё ёшариб кетганга ўхшайди. Солияхон ая ҳам Тошхон бувининг хизматидан кўнгли тўлиб, кўзига ёш олди.

- Сиз қўл урган ишга ўз-ўзидан барака кириб кетади-да, эна.

- Гап менинг қўлимда эмас, - жавоб қилди эна. - Барака ҳар қачон ҳимматга эргашган бўлади. Болалар яйраган жойга бараканинг ўзи тоғиб келаверади.

Тошхон буви халтада биронта ҳам қанд-курсини яшириб қолмайди. Ҳаммасини бешиқ устидан сочиб, ўзи ҳам яхши ният қилиб, ундан уч-тўрт дона териб олади. Бешикка урилиб тушган ширинликда ҳосият бошқача бўларкан. Чунки унга чақалоқнинг зийнати, бешиқ эгасининг ҳиммати тўла сингиб қолган бўларкан. Шу боисдан дунёда чақалоқнинг бешигига урилиб тушган ширинликдан ҳалоқроқ, тотлироқ ризқ-насиба бўлмас экан.

Тахририятга кириб келган 20 ёшлардаги қиз менга мувожаат қилди:

- Йўлақда гапласкак бўладими? - ҳамкасбларимдан уялди шекилли, қиз ерга қаради.

Фойега чикқач, аввал кўзлари жиққа ёшга тўлди. Сўнг:

- Опа, мени боламдан бутун умрга ажратибмоқчи... Нима қилишга, кимдан нажот сўрашга хайронман... - дея йиглаб юборди.

- Болангни сиздан олиб қўйишга Оллоҳдан ўзганинг ҳақи йўқ!

Бу гап қизга далда бўлди, бироз чиройи очилди.

- Тўғриси ҳамма айб ўзимда... - ҳижо қила бошлади қиз. - Уртаҳол оилада туғилиб, ўсдим. 4 та укам бор. Ёлғиз қизман. Отам ниҳоятда қаттиққўл одам. Тоғамнинг ҳовлиси ҳам бизга ёнма-ён жойлашган. Кўпинча уларникида кеннойимнинг ишларига кўмаклашардим. Чунки, тоғам хусусий табдиркорлик билан шуғулланар, уйларига келиб-кетувчилар кўп бўларди. Менинг ёрдамимни ҳисобга олиб, тоғам бизга ҳам «қарашиб» турардилар. Шу орада тоғамнинг ўртоғи А.исмилни йигит менга ҳазил-ҳузул қиладиган бўлиб қолди. Баъзан чой-овқатдан хабар олган бўлиб, ошхонага кирар, «ёқимтойсиз», дея қўлимни ушламоқчи бўларди. Унинг оиласи, болалари борлигини эшитиб, қанчалик ўзимни тортмай, барибир кўнглим унга талпинадиган бўлиб қолди, ширин сўзлари аклу хушимни ўғирларди. Бир куни... ҳовлида ҳеч ким йўқ эди. У тоғамни йўқлаб келиб қолди.

"Мени севиб қолганини, менсиз яшолмаслигини" айтиб... мени барига босди... Ўзимни йўқотиб қўйдим... Ҳали ҳеч кимга бунчалик ақил бўлмаган эдим. Ихтиёриمنى унинг қўлига топширганганини билмай қолдим... Уша ҚАРО КУНда мен уники бўлдим...

- Унинг хотини, ҳеч бўлмаса болалари ҳақида ўйламадингизми?

- Ҳеч ким кўзимга кўринмай қолди... - Қиз елкалари силкиниб-силкиниб йиғларди. Мен эса уни юпатишни ҳам, койишни ҳам билмасдим. Шу тобда «гуноҳкорлар»нинг биргина «ортикча» қадами қанча дилларни хун қилиб, ҳаётини захарлаганини ўйлаб, қийналардим.

- У сизга «уйланаман», деб сўз бердими?

- Йўқ... У менга кейинроқ...

қилиб» ташлаб кетган. Улар аламзада бўлиб қолишган эди. Йиллар ўтиб, у қандай қилиб тоғангизга «дўст» бўлиб қолганига хайрон бўлувдим! Нияти ёмон экан-да... Бу воқеани энди ҳеч кимга билдирмай, бошқа жойда туғиб, болангни бировга бериб юборинг», - дея мендан ўтинди.

Уйда кам бўлардим. Охирги марта онам мени қўриб: "Семирисанми, қизим", - деб сўраганларида, сир бой бермай: "Ҳа..." - деб қўйдим-у,

ғиштирган, мен Россияга ёлғиз қатнай бошлагандим. Оғир юк кўтаравериб, муддатидан олдин йўлда тўғоқ тутиб қолди. Амаллаб ўрис хотиникига етиб бордим. У ўзи ишлайдиган касалхонада яширинча туғруқ қабул қилди. Қиз кўрдим. Уни бағримга босарканман, мени шу қадар илиқ бир туйғу чулғаб олдики, сўз билан таърифолмайман! Тугмадеккина озгичаси, қопқора сочлари, лўппи юзлари, ҳеч нарсадан беҳабар қоп-қора кўзлари... Уша қадиқадан У менинг жону жаҳонимга айланди.

га катта пул ташлаб, олди-сотди қилиб юрдик. Бир куни менинг 500 мингга пулимни олиб, чет элга кетиб қолди. Ҳамма томондан қарзга ботиб кетдим. Аёл сифардан қайтиб: "Пулингни қис-тайверсанг, сирингни ота-онангга ошкор қиламан", - деди. Аммо менга пул жуда зарур бўлгани учун ундан воз кечолмадим. Аёл айтганини қилди (пулни эса бермай жунаворди). Отам жаҳл отига миниб олди. "Болангни сотиб, қарзларни тўлайсан", - деди. Мен эса: "Бундай қилманглр, мени боламдан ажратманглр", - деб йиглаб, онамга ёлвордим. Онаминг менга раҳми келса-да, чорасиз эди. Отам гапида қатъий туриб олди.

- Болангни отаси кимлиги ҳақида сўрашмадингизми?

- Сўрашди. Айтмадим. А.га ҳам "бола нобуд бўлган", деганман. Бутун менинг бирдан-бир нияти-боламни сақлаб қолиш. Тўғри, мен гуноҳкорман. Уни қоним билан ювишга ҳам тайёрман. Аммо боламни сотиш эвазига эмас! Мен отажонимга қалбимдагиларни қандай қилиб тушунтиришнинг йўлини тополмаяман.

Отажон, газеталарингизни ота-онам яхши кўриб ўқишади. Кўпчиликка ёрдам берганларингиз ҳақида ҳам ашитганман. Илтимос, мендан ҳам кўмагингизни аяманг.

...Қизнинг титраб-қақшаб қилаётган илтижосини кўриб, ўйлаб қолдим. Бир қадам нарида олдим нималар кутиб турибди, бу ёлғиз Худого аён.

"Гуноҳкор қиз"нинг килмишларини оқлаб бўлмаса-да, "тирик мурда" бўлиб яшашга маҳжум этиш тўғри бўлармикин? Ахир у боласи билан бирга бўлишни истаяпти-ку! Бегуноҳ гўдакда нима айб? Агар у сирини ёпиш учун болани «йўқ қилганида» ёки кўчада қолдириб кетганида яхши иш қилган бўлармики? Болога Тангрининг раҳми келибди-ку, наҳот бандасининг кўнгли эримаса? Бўлган иш бўлибди... Энди вақтни ортага қайтаришнинг илоҳи йўқлигини отахон наҳот тушунмасалар? Сиз нима дейсиз, азиз муҳлис?

Санобар ФАХРИДИНОВА.

БОЛАМДАН АЖРАТМАНГ, ОТАЖОН!

хониладорлигини айтганимдан сўнг "Алоҳида уй олиб бераман. Хотиним, болаларимга билдирмай, сен билан ҳам учрашиб тураман", - деди. Мен эса рози бўлмадим... Ота-онамдан рухсат олиб табдиркорлик қилгани кеннойим билан Россияга қатнай бошладим. Хониладор эса тобора билиниб борарди. Ахирги сиримни кеннойимга айтдим. Кеннойим бу гапни эшитиб, довдираб қолди. "Тоғангиз билса, иккимизни ҳам ўлдиради", - деди. Сўнг: "Тоғангиз унинг қариндоши бўлмиш қизни "шундай

Юрагим "шув" этди. А. билан учрашганда кеннойимнинг айтган гаплари рост-ёлғонлигини сўрадим. У эса қулиб: "Рост. Сен билан бирга бўлиб, тоғангдан "ўч" олмақчи эдим. Аммо сенга раҳиминг келгани учун уй олиб бермоқчиман", - деди.

Қалбим чил-парчин бўлди! Ҳаётга қизқишим қолмади. Ўзимни ўлдиришга ҳам бўлдим. Аммо кўксим остида ўсаётган "жон" йўлимни тўсиб турарди. Мен Россияга қатнашни қанда қилмадим. Уша ердан бир ўрис акушерка-доя билан танишиб, бошимдан ўтганларини гапириб бердим. У мени ўзи туғдириб олишини, болани эса унга қолдиришим мумкинлигини айтди. Доя хотин тиббиёт харажатларини тўлаш ўз зиммасига олди.

Бу пайтга келиб, кеннойим олди-сотдини йи-

Унинг "чўлп-чўлп" эмишини кўриб, умримни беришга тайёр бўлиб қолдим. Мен ўрис дояга берган ваъдадан қайтдим. Ўрис аёл аввалига бироз ранжигандек бўлди-ю, аҳволимни кўриб раҳми келди шекилли: "Бўпти, ўзи қийналган аёл экансан, мендан бошқа одам бўлса, "дод-вой"инга қарамай болангни олиб қоларди. Майли, тиббиёт харажатларини тўлагини, болангни олиб кетавер", - деди. "Худого шукр, яхши одамлар ҳам бор экан", - дея аёлнинг юзларидан ўпиб олдим. Аёлнинг кўзларига ёш тўлди. Ҳатто битта таниш доя аёлни топиб, бола катта бўлганича, боламга қараб беришини айтди.

Болам билан мени аёл ўз уйда 1,5 ой парварिश қилди. Мен жигарпорамни унга қолдириб, парварিশига пул тўладим-да, уйимга қайтдим. Вақти-вақти билан боламдан хабар олиб туришга ваъдалашдим. Уйдагилар эса "мазам қочиб, касалхонага тушиб қолдим", - деб баҳона қилдим.

Орада Россияга бирга борадиган аёл билан танишдим. У ёққа борганда аёл боламни кўриб, сиримдан оғоҳ бўлди. Ҳеч кимга айтмасликка сўз берди. Ўрта-

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

ЭРКАККА ОЖИЗЛИК

Хонамга бир эркак кириб келиб саломлашди-ю, энди мен билан гапни бошлаб деганида чўнтағидаги қўл телефони жиринглаб қолди.

У мендан узр сўраб гўшақдаги аёлга: - Мен "Оила ва жамият" газетасининг тахририятиданман. Кейинроқ бораман, - дея телефонини яна чўнтағига солди.

- Узр, синглим. Хотиним сизларнинг газетангиз деса ўзини томдан ташлайди. Бир масала юзасидан келгандим, -дея сўзини бошлади. Акмал исми бу киши Ташкентга яқинроқ туманлардан бирида муҳандис бўлиб ишларкан.

- Келишдан мақсадим шикоят эмас. Дилимдаги 30 йиллик армоним ҳоло. Назаримда буни хотиним ҳам яхши билади. Лекин индамайди. Тўғри, ёшлигида бирикки тўпалон кўтарганидан кейин, унинг дўхтр бўлиб ишлайдиган опасига сабабини айтганимди, мени тушунди. Синглиси ҳам анча насихатлар қилди. Мана, орадан ўттиз йил ўтди. Умр оқар сув деганлари шу бўлса керак-да... Уша тўйим кунинда тушган ҳолатимни йиллар ўтганидан кейин унутсам

керак деб ўйлагандим. Йўқ, кўнглим деганлари бир марта дарз кетдимки уни сира ҳам жойига келтириб бўлмас экан.

- Тўй куни бўлган воқеа хотинингизнинг айби эдимми ёки...

- Сизга очиғини айтаман. Майли, хотиним ҳам ўқисин. Энди ҳеч нарса ўзгармайди. Армон фақат китобдаги қаҳрамонлардагина эмас, атрофимдаги одамларда ҳам бўлишини одамлар билиб қўйса бунинг нимаси ёмон. Балки мендек дарди ичида яшаб юрганлар кўпдир...

- Агар хотинингиз сизнинг гапларингизни газетамизда ўқиб хафа бўлмаса, айтганингиз маъқул, - дедим.

- Топиш-тутиши ўртача, лекин, жуда ҳалол одамларнинг фарзандиман. Ота-онамиз вафот этиб кетишган. Институтда ўқиб юрганымда топган-тутганларини бериб ўқитишди. Шунинг учун онам бир куни келин қилиш орзусида эканлигини айтганида, унинг кўнглини ранжитишни истамасдан танлаган қизига ўйланганимни билдирдим. Буни кутмаган онам жуда қувониб кетиб, қиз ахтара бошлади. Чунки, мен сал ўжароқ эдим. Ота-

онам мени бошқа вилоятдан бирорта қизни танлашимдан қўрқашаётганини опам бир-икки марта менга айтганди. Тўғриси айтсам, ёшлигимда

ЯРАШМАЙДИ

ҳам кўзга яқин йигит бўлмаганман. Мен ўзимнинг анча каттагина бурнимдан пинҳона уялиб юраддим. Гулсанам исми бир қизни ёқтирдим. Аммо, у ханузгача унга ошиқ бўлганимни билмас керак. Жуда ҳам чиройли эди. Алам қиладигани, мени ёқтиришини онам Ҳакимга совчиликка бориб, оқ ўраб келганидан кейин тасодифан билиб қолдим...

Онамнинг топан қизи билан учрашдим. У Гулсанамдан ҳам чиройли экан. Маъқул бўлди. Бироқ ўқишга хурсанд бўлиб келганимда, дўстларим мени кўтариб табриклашаётганида Гулсанам ўқдек отилиб аудиториядан чиқиб кетди. Орадан бир хафта ўтгачина унинг сирдоши Гулсанамнинг севгиси ҳақида менга айтди. Шу куни тўйиб ичдим. Роса йиғладим. Лекин кекса ота-онамининг раёйини қайтара олмадим. Тўйим ҳам бўлди. Ҳакимани севиб қолган эдим. Акаларим, ота-онам

роса ҳаракат қилишиб тўйимни шу қадар дабдабали қилиб ўтказишдики, ҳамма хайрон қолди. Тўйга Гулсанам ҳам келди. У ҳамма қатори ўйнади, кулди. Менга эса барибир эди. Ёнимда оқ либосга бурканган париваш ўтирарди. Мен унга мафтун эдим. Умримни шундай қиз билан ўтказишимдан бахтиёр эдим. Аммо... Анча эрта қувонибман.

Тўй ҳам туғди. Биз гўшангага кирдик. Иккимиз холи қолиб тўйиб-тўйиб суҳбатлашдик. Сўнг...

Мен унинг васлидан ҳаяжонланиб, бағримга олиб бўсаларга кўмарканман, кутилмаганди унинг баданияси олиб турган сўгалга кўзим тушиб қолди... Бирданига ток ургандек ундан кўлларимни тортиб олганимни билмай қолибман. Шу куни қалбимга тушган дарз қайтиб битмади. Ота-онам, маҳалла-қўй олдидаги гап-сўзларни ўйлаб ўзимни босдим. Яна ойлар, йиллар ўтаверди. Фарзандларим туғилди. Аммо, қалбимдаги оташ, ҳаётга бўлган қизқишим сўниб бўлганди.

Энди ҳаммаси тамом. Хотинимнинг баданига қўлим тегса ўша осилиб турган сўғали кўз олдимга келиб, ижирғана бошлайман.

(Давоми 15-бетда)

Тил дил калитидир, дилинг қандай бўлса, тилинг ҳам шундайдир. Мухайёнинг онаси ҳам шундай зотлардан экан. У умид қилишни билмайди, бировларга яхшилик тилашни, инсонларга ишонишни ҳам билмайди. У қанча бойликка эга бўлса ҳам инсонларга нисбатан хурмат, ишонч деган нарса бутунлай дилида йўқ. Ўзи танимаган, билмаган шофёрга ва ўз фарзандига ўлим тилайди. Хайдовчи йигит покизалиги, инсонийлиги билан унинг сумкасини олиб келиб берганида уни текшира бошлабди. Хайдовчига раҳматлар айтса бўлмайди? Кечирим сўрамайди? Унга ўлим тилаб, қарғанидан кўра! Ким беғуноҳ бир одамга ёмонлик тиласа, ўз бошига ёмонлик келади. Эски шаҳарда Салима хола деган бир кўшнимиз бўларди, унинг эри касалликдан вафот этди, иккита қизи ва иккита ўғли билан бева қолиб, гишт заводида ишчи бўлиб ишга кирганди (болалари икки отадан).

Дева олиш кунлари ўзига ўхшаган бема хотинлар билан уйда йғилишиб арақхўрлик қилишарди. Энг ёмон ва

чикиб кетди. Кичик ўғли Қодир ҳам уйланди. Лекин Салима хола ўғлини хотинининг олдида ҳам қарғайверарди. Орадан вақт ўтиб Салима хола бир куни ййқилиб оёғини синдирди. Кесиб ташлашганда қон тўхтамади ва у вафот этди. Қодир эса қанча қарғиш эшитган бўлса ҳам онасини кўмди ва маъракаларини қилди. Катта ўғил хатто онасини эслаб келмади ҳам. Азилар! Ахир яхши гапга, бу ўткинчи дунёда сизу бизликка не етсин! Инсондан яхшилик, меҳр оқибат қола-

"Ўзингизга қараб гапиринг" -42-сон

ЭСЛАТМА: Автобусда сумкачасини қолдирган аёл овози борча ҳайдовчини қарғарди. Гўё бу ишда у сабабчилик. Ногаҳон хайдовчи тилла тақинчоқлар тўла сумкачанинг эгасини қидириб келиб қолди. Аммо аёл қарғашдан тўхтамади. Кўз олашимизга қарғиш ўзига уриб уни машина тўртуб юборди.

Муаллиф: БАСИРА.

ХУЛҚИНГИЗ КЎРКАМ БЎЛСИН!

хунук сўзлар билан эркакча сўкинишиб болаларни қарғашарди. Бундай аёлларда имон ҳам, ҳаё ҳам бўлмайди. Қизларини турмушга берганди. Лекин икки ўғил онанинг жабрини қўриб ўсишди. Ун яшар катта ўғли Ботирни кишининг иззиллаган совуқларида уйдан хайдарди. Бечора Ботир кўшнларнинг эшигига бориб тақиллатар, очса қиарар, очилмаса эшик олдида кечани ўтказиб, эртаси онаси ишга кетганда уйига кириб ўхларди. Кичкина ўғли Қодир эса онаси дўстлари билан ичиб маишат қилишганда, темир каравотнинг тагига кириб ййглаб-ййглаб ухлаб қоларди. Ййиллар ўтди.

Болалар улғайди. Она ҳам кексайиб ичкиликни ташлаган бўлса-да, болаларни қарғашни эсдан чикармасди. "Ўзингдан қонинг келсин", - деб қарғарди у доим. Бу қарғишлар эса болаларига урмади. Катта ўғли Ботир бир рус хотинга уйланиб, уйдан бутунлай

ди-ку, шундай эмасми? Хар бир инсон, ўз фарзандими, бегонами қарғамаслиги керак.

Ғайнижамол АБДУЛЛА қизи, Тошкент шаҳар, Чилонзор туман

ТЕНГДОШ ЭКАНМИЗ

Азизим Нодира! Сиз билан тенгдош эканмиз. Тўғриси ҳаётингизни ўқиб ачиндим. Бу ҳаётда нималар бўлмайди дейсиз. Отанингдан нафратланиб кетдим, лекин бир нарсани айтиб қўяй, қиз бола гурури билан гўзал. Ўқиманган, оддий қизга ким ҳам қарарди дебсиз. Аксинча, аксари йиптилар оддий қизлар-

"Икки йўл орасидаман" 29-сон

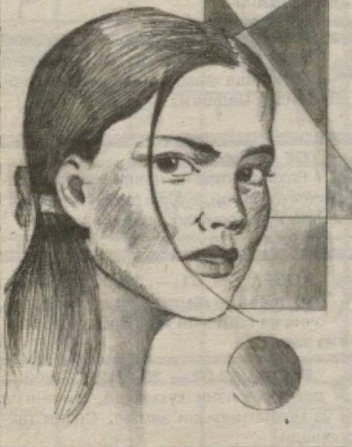
ЭСЛАТМА: Дадам ўқишга қирган қизлар ҳақида нотўғри фикрлар. Менга эса бу ёқмайди. Ўқишга қирган қайсилаур қизнинг «гуноҳи» учун нега энди ҳамма бирварақайига айбдор бўлиши керак. Шу баҳона билан мени ўқишга ҳам қўйишмади. Фикри-ўйларим—турмушга бериш.

Муаллиф: НОДИРА.

ни ёқтиришарди. Камбағаллик айб эмас. Мухими, номусингизни, гурурингизни уйланг. Сизга бундан бошқа сўз дея олмаيمان.

Ота-онангизга айтар сўзим: "Азиз ота-оналар, хафа бўлмангизлар-у, қизларингиз кўчада қолган кўйибди-ю, фалончига айтсакмикан дейишингиз айб эмасми! Дунёда бахтининг, эзгуликнинг кечи бўлмайди дейишарди. Хўп, сизлар айтгандай ўзи йигит топиб турмушга чиқиб кетди дейлик. Ўша йигит қизингизни бахтли қила оладими? Унинг гулдай орзуларини авайлаб асрай оладими? Ўқишга кетиб қолса-чи, (уйдаги таъна-дашномлардан безиб) сизлар қўллаб-қувватламасангизлар. Ким унга ёрдам беради. Мухтожликдан ёмон йўлга кириб кетса-чи! Унда нима қиласизлар? Кишилларнинг қизларига ўхшаб кийим олиб беринглар, ўқишга фалон пул билан киргизинглар, деб жанжал қилмаётган бўлса! Ундан кўра қизларингизнинг қалбига қулоқ тутсаларингиз яхши бўларди.

Ойсоат АБАЗОВА, ТермДУ 4-босқич талабаси

ҚАРИНДОШЛИК РИШТАЛАРИ БОҒЛАНДИ

Бундан 12 йил олдин мен яхши биладиган бир аёл ҳақида турли мишмишлар тарқалди... У аёл тўнғич фарзандини жарроҳлик йўли билан туғади. Сўнг унга боласи ўлганлигини айтишади. Аёл касалхонадан уйига қайтгач, эри унга ғалати хабарни билдиради.

Менга хотинингиз ўғил туғди дейишганди, сўнг бола ўлди деб, мурдани олиб чиқилди. Уйга келдик. Очиб қарасак киндиги тушган, туғилганига 3-4 кун бўлган қиз боланинг ўлиги. Чақалоқни қабрга қўйганимдан сўнг онам: "Болам бу бизни боламиз эмас, менга набирамни кўрсатишганди, у оппоқ юзли, сочлари қоп-қора чақалоқ эди", - дея юрагимга гулгула солди. Энди ҳалиги аёлни ўрнига ўзингизни қўйиб кўринг.

Тақдир тақозоси билан бошқа фарзанд туға олмаслигини врачлар айтишган, уйга келиб эса бу гапни эшитиб, нима қилишга ҳайрон. Ўша туғруқхонада ишлайдиган аёлга тилла сирга, узукларини берди, ҳақиқатни айтишини ялиниб-ёловориб сўрайди. Аммо у рози бўлмайди. Орадан 2 йил ўтади. Х. эса ўша ўғилчасини тушлариди қўриб чиқарди. Яна ўша туғруқхонадаги таниш аёлга учрайди. У катта пул эвазига қўшни туманда яшовчи, бефарзанд аёлнинг манзилини беради. Ўзи эса бу вақтда нафақага чиқиб кетади. Х. кўрсатилган манзил бўйича бориб эшикдан кириб не кўз билан кўрсинки ҳовлида 2-2,5 ёшлар атрофида қўйиб-қўйгандек эрига ўхшайдиган ўғил бола

уйнаб юрган бўлади... Ҳақ жойида қарор топади. Бу воқеа туман судида ёпиқ суд ҳолида қўриб чиқилди, номи элга та-

"Фарзанд доғини ҳеч ким кўрмасин" 16-сон

ЭСЛАТМА: Учтинч қизимиз дунёга келди-ю, лекин ўша кун кечга бориб, унинг аҳволи оғирлашди. Тушда жони узилди. Энди мен шу бургина синов ва айрилиққа сабр қилишим керак.

Муаллиф: Нилуфар ОТАБОЕВА

ниш журналистлар аралашуви билан бола ўз ота-онаси бағрига қайтарилди. Аммо бола бу ота-онига кўнкулмади. Касал бўлиб қолди. Х. эри билан маслаҳатлашиб жигарбандини боқиб тарбиялаган аёлга қайтаришди. Аёлнинг туғишган укаси бу воқеаларнинг шохиди эмасми, ҳомилидор аёлга бор гапни тушунтирди. Оллоҳ берган ўғилчасини Х.га туғруқхонадан келтириб беришди. Икки оила ўртасида абадий қариндошлик ришталари боғланди. Ҳеч ким фарзандидан жудо бўлмасин, фарзанд доғида ййғалмасин, болам демасин. Юқоридаги ками жиноятлар эса ҳеч қачон такрорланмасин. Хар бир фарзанд ўз уйида, ўз ота-онаси бағрида яйраб-яшнаб воёга етсин.

Машхура ИСОҚОВА

ФАРЗАНД ТАРБИЯСИ МУҚАДДАСЛИК

Сирдарёлик Мавлудахоннинг дил сўзларини Мастура холага етказганимда, хола севинчдан ййглаб, раҳматлар айтди. Билмадим, аввало Оллоҳ, қолаверса сиз азиз журналист дўстларимнинг савобли саъйи-ҳаракатлариданми, яқинда Равшанжонни "меҳрибонлик уйи"дан бир фарзандсиз оила ўғил қилиб олибди. Мастура холани ҳам олиб кетмоқчи бўлибди, лекин хола қадрдон уйини ташлаб кетгиси келмабди. Шунда улар холага ёрдам бериб, ёлғизлатмасликка ваъда беришибди.

Хурматли тахририят, аввало сизларга раҳмат. Қолаверса, Мавлудахон сингари меҳр-муҳаббатли, жасоратли аёллар пойғига бош эга арзийди. Мен эса қалбимни қийнаган муаммолардан бирининг ечими топилганидан беҳад хурсандман.

Бугунги мақолам, яна тарбия ва тарбия ҳақидадир. Жамиятимиз, ҳаётимиз бошига қурт бўлиб тушган ичкилик, гиёҳвандлик каби иллатлар, бизнинг, айниқса, ўзбек халқининг қадриятлари топталаётганлиги, оғир бир дарддир. Бу-менинг ёш оналарга даъватим бўлиб, айтилган дил сўзларимнинг бирор қатрасини қалбига жо қилиб, фарзанд тарбиясининг муқаддаслигини англаса, оқибат-

"Бир хато бўсадан туғилган бола" - 45-сон, 2004 йил

ЭСЛАТМА: Бир куни ярим кечада қизимнинг кўрпа ичидида ййғалгангиланан уйғониб кетдим. Кейин билсам у Рустамжон деган ййғитдан ҳомилидор экан. Афсуски қизим фарзандли бағрига босиб катта қила олмади. Мени ва ўғлини ташлаб бу дунёни тарк этди.

Муаллиф: Р. ҲИММАТҚУЛОВА

тини тушуниб етса, ўзимни бахтли деб ҳисобларим. Чунки биз ота-оналарнинг бугунимиз ҳам, эртасим ҳам, борлигимиз ҳам, хору-зорлигимиз ҳам фақат фарзанд тарбиясидандир.

РАЪНО

ҚИЗИНГИЗИНИНГ ҚАЛБИГА ҚУЛОҚ СОЛИНГ

Бу ҳаётда нималар бўлмайди дейсиз, ҳозирги шароитда иложсиз нарсанинг ўзи йўқ. Қизингизни яна бир бор даволатиб кўринг, эскичадан ҳам бўлиши мумкин.

Зора, фойдаси бўлса. Агар икковлари бир-бирларини чин юракдан севишса, улар билан очиқ-ойдин гаплашиб олинг ва йигитнинг ота-онаси ҳам бир қарорга келгани маъқул. Илож борица қизингизнинг қалбига қулоқ солинг, у айбдор эмас-ку ахир. Ўзингиз ҳам қар-

"Муҳаббат чеғара билмас" 36-сон

ЭСЛАТМА: Қизим туғма ногирон бўлиб дунёга келди. Унинг танасида оқ доғлари бор. Шу боис алаи ўқсик эди. Лекин уни ўздаан уч ёш кичик соғлом ййғит яхши кўриб қолди. Мен қизимнинг келажаккаги тақдирини ўйлаб ташвишланмаман.

Муаллиф: Т. НОРИМОВ

буни вақт кўрсатади. Худо хоҳласа, Оллоҳ дардида шифо беради, деб умид билан яшашдан ўзга чора йўқ. Дилафрўзхон УСМОНОВА, Самарқанд вилояти, Булунгур тумани, Фозил Йўлдош ж/х.

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Хурматли Афисахон АХМЕДОВА!
Сизни 70 ёшингиз билан табриклаймиз.
Турмуш ўртоғингиз Муса Аҳмедов, фарзандларингиз Сайфулла, Давронбек, Адиба, Лобара, Гулчехра.
Тошкент шаҳри.

Хурматли далажонимиз БУРОН ака!
Сизни туғилган кунингиз ҳамма онамиз Ҳафиза ая иккинчизингиз кумуш тўйингиз билан табриклаймиз. Сизларга соғлиқ-саломатлик, ишларингизда ривож тилайман. Ўйлаган орзуларингизга етишингиз.
Қизингиз Дилчирай Тошева, Бухоро вилояти.

Хурматли МУЯССАРХОН, МУНАВВАРХОН ва САЛОМАТХОН!
Сизларни таваллуд айёмингиз билан табриклаймиз. Сизларга сиҳат-саломатлик, ишларингизда муваффақият, оилангизда эса ўғил-қизларингизни роҳатини кўринг.
Ҳамкасбларингиз.

Хурматли Зоҳиджон ЖУРАЕВ!
Мен сизни 25 баҳорингиз билан муборакбод этаман. Сизга сиҳат-саломатлик, омад, ошлавий бахт, мишсия соҳасида мартабангиз улуғ бўлишини тилайман.
Юлдашхон Расулова.

Қадрли синглимиз Эъзоза РАСУЛОВА!
Биз сени 19 баҳоринг билан чин қалбдан табриклаймиз. Сенга соғлиқ, бойлик, узоқ умр, ўз касбингнинг устаси бўлишингни тилаймиз.
Опаларинг Юлдашхон, Нигора ва Зулайхо

ЭЪЛОНЛАР!

Профессор Эргаш САЛИМОВ клиникаси барча турдаги аллергия, бўгин, ошқозон-ичак хасталикларини, касалиманд, нимжон болаларни махсус усулларда даволайди. Бронхиал астма хасталигида гормонал дорилар қўлланмайди. Аллергия касалликларини аниқлаб, даволашда турли аллергияларни қўйиб қиналади. Иш вақти соат 8 дан 17 гача.
МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент, Уйғур Ҳўжаев кўчаси, 4-уй, 10-хона. Автобуслар — 27, 35, 46, 53, 91. Трамвай — 8. 1-шаҳар клиникаси бекати. Тел: 49-43-33, 144-64-30.

УРОЛОГ ВРАЧ, ДОЦЕНТ РЎЗМЕТОВ МЭЛС ҲОЗИЕВИЧ
ЭНУРЕЗ ХАСТАЛИГИ БИЛАН ОФРИГАН ҚОВУГИ БЎШ ЎГИЛ ва ҚИЗ болаларни БАТАМОМ ДАВОЛАЙДИ.
Буйрак, қовуқ, простата бези касалликларини ДАВОЛАЙДИ.
Манзил: Марказ-15, 12-уй (Жангтоҳ маҳалла) Мўлжал: Метронинг Ф. Ғуллом бекати. Тел: 144-46-87 9:00-17:00гача. Ганга дўконидан Себзор бекати томон Зулфия кўчаси томон қараб 200 метр юрилади.

"Дилором" ЎҚУВ МАРКАЗИ ҚУЙИДАГИ ЎҚУВ КУРСЛАРИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ:
2 ойлик - Компьютер билимлари (Windows - ME-200, MS Office; INTERNET-E mail); - "1С" бухгалтерия;- Компьютерларни таъмирлаш ва модернизациялаш;- Замонавий бухгалтерия ҳисоби;- Замонавий пардалар ва чойшаблар тикиши ("Элита" усулида); - Бисер тикиш (мунчоқлар билан гул тикиш); - Сартарош-стилист (компьютерда прическа танлаш); 3 ойлик - Бухгалтерия ҳисоби ва компьютер таълими; - Инглиз тили, видео-аудио материаллар ёрдамида (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун); - Тикиш-бикши, конструкциялаш, моделлаштириш (енгил ва устки кийимлар); - Уй ҳамшираси; -Массаж.
Битирувчиларга диплом-сертификат берилади.
Манзил: А.Қодирий кўчаси, 13-уй, 3-қават, 2-хона.
Мўлжал: метронинг "Алишер Навоий" бекати, стоматология поликлиникаси ёнида. Телефонлар: 144-03-25, 144-92-39

«ЎҚТАМХОН» замонавий ўқув маркази курсларга таклиф этади:
1.Тикиш-бичиш - 3 ой. Бошловчилар учун 6 ой. 2. Ҳамширалик - 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт машғулоти ўтилади. 3. Компьютер - 2 ой. Курс WINDOWS-2000, MICROSOFT, OFFICE-2002. Яқка тартибда, кафолатли. Бисер-2 ойлик. 4. Сартарошлик - 3 ой, амалиёти билан. 5. Тиббий массаж - 2 ой, амалиёти билан. 6. Торт ва турли пишириклар - 2 ой, олий курс - 1 ой. 7. Парда, чойшаблар. Элита усулида замонавий тикиш - 1 ой. 8. Сартарошлик (Эржақлар учун) - 2 ой. Қаштачилик - (машинада вышивка) - 3 ой. 9. Инглиз тили - 3 ой. 10. Рус тили - 3 ой. Уйғур таомлари - 2 ой.
Ўқини тугатганларга диплом берилади. Ўқини қабул ҳар кун.
Манзил: Юнусобод тумани 3 мавзе, 1-уй, 31-хона. Мўлжал: Юнусобод бозори орқасида. Тел: 125-97-93, 121-77-72, 125-46-27, 21-17-95.

Ўй жиҳоз-буюмларини сотиб оламан. ТЕЛ: 74-68-77

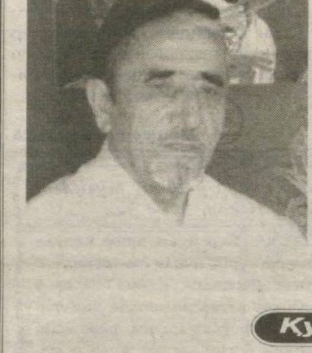
Талабалик йилларим кўрган тушим ҳеч эсимдан чиқмайди. Бир кун тобим қочиб ётиб қолдим. Иссиғим баланд, кўзимни очолмайман. ТошДУда ўқийман. Айна имтиҳонлар бошланган давр.

ОҚБУЛУТНИНГ ХИКМАТИ

Курс ишларини ёзиб деканатга топширган бўлсам-да, сессиядан қолиб кетмай деб, ваҳимадаман. Тушимда қанотли, оппоқ отта миниб, баланд бинолар устидан учиб ўтаётган. Осмондаги оппоқ булутларга бошим тегиб-тегиб учаятман. Йўлда кўзойнақ таққан одамлар менга кўл силкиб қўлишгаётганим. Шу пайт талабалар ўртасида қаттиққўллик билан "номи кетган" домламити Жолдасов кўлимга бир папка қроғ қис-тирибди-да: "Фахриддинова, тезроқ қайтгин", -дебди... Уйғониб кетдим. Тушимнинг таъбирини нимага йўйишни билмай лол эдим. Кўпчилик курсдошларимиз Жолдасовнинг фанидан бўлган имтиҳондан лаб-лунжлари осилиб чиқишибди. Мени ҳам ваҳима босди. 2-3 кундан сўнг секин оёққа туриб, факультетга бордим. Жолдасов мени кўриб: "Фахриддинова, деканатга кир", -деди. Ҳамма фанлардан баҳоларим яхши бўлса-да, "Имтиҳонга келмаганимга роса гап эшитсам керак", -деб домланинг орқасидан эргашдим. Домла соғлиғини сўраган, кўлимга бир папка тутди-да: "Бир ҳафтадан кейин Ленинградга жўнайсан. Сенинг курс ишинг юқори баҳо олди. Биз уни рус тилига таржима қилдирдик. У ерда (соллар) иттифоддош республикалардан келган талабалар ўртасида маъруза қилсан", -деди. Касалим ҳам тарқаб кетгандай бўлди. Сессияни эса "аъло" баҳоларда якунлаб, Ленинградга учдим. У ерда ҳам курс ишим яхши баҳоланди. Кўлгина иқтидорли талабалар, ёш олимлар билан танишдим... Тушимдаги оқ от—самолёт бўлса, оқ булут илму-хикмат, осмондаги булутларга бошим етгани—илм аҳли билан кечган суҳбатларимизга ишора экан... Қанийди ҳамияш шундай туш кўрсак!

«Oila va jamiyat» газетаси жамоаси мухбир Лола Аҳмедовага опаси **Моҳира АХМЕДОВА**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изхор қилади.

УМРДАН РОЗИЛИК

хоятда мазмунли эди. Кимёгар, таъмирчи, моҳир мутахассис Шариф Илҳомов узоқ йиллар ЎзФА Археология институтида меҳнат қилди, касбини ардоқлади. Айна кунларда бадиий Академия тасарруфидида санъатшунослик институтида талабаларга ноёб соҳа сирларини ўргатиб келмоқда. Шариф аканинг оиласи ҳам ҳавас қилгудек. У рафиқаси Жамилахон ая билан 4 нафар фарзандни тарбиялаб вояга етказишди, элга қўйишди. - Инсон аввало оиласида бахтли бўлиши керак. Шундагина унинг қалбида ўзгаларга яхшилик, эзгулик қилиш истаги кучаяди. Мен умримдан розиман. Ҳалол ва пок яшадим. Фарзандларга ҳам шунинг сингирдим, - дейди Шариф ота.

Кутлов

Шарифжон ака бир даста газета-журналлар кўтариб таҳририятимизга келди. Очик чехрали, юзларидан нур ёғилиб турган бу инсон билан суҳбатлашарканман, унга меҳрим тушди. Шарифжон аканинг умр дафтари ни-

«Oila va jamiyat» ўғитномаси
Амалинг зўр бўлса, таниш кўпаяр, Рақобат кўп бўлса синиш кўпаяр. Тўрт қатор нарсанинг эза олсанг бас, Демакки, яна ҳам хониш кўпаяр.
Ўз ишин устаси пазанда бўлар, Чўмичга чиққани қозонда бўлар. Пазандалик ишин эгпай олмаган, Қарабсизки, бир кун хонанда бўлар.
Интизор кутганлар йўлга қарармиш, Санъаткор саҳнада гулга қарармиш. Тўйларда буларнинг акси бўлармиш, Отарчилар фəқат пулга қарармиш.

Ўзбекистонда вақти-вақти билан ёғингарчилик бўлади. Шамолнинг тезлиги кучаяди. Ҳарорат кечаси 0-5° совуқ, кундузи эса 1-6° илик бўлади. Шимолий худудларда кечаси 7-12° совуқ билан 3° илик бўлиши кутилмоқда.

МУНАЖЖИМЛАР

- КҮЙ (21.03 — 20.04).** - Сиз учун янги имкониятлар пайдо бўлади. Ажойиб ҳамкорлар билан иш бошлайсиз.
- СИГИР (21.04 — 21.05).** - Эшитган хабарларингизга кўп ишонманг. Улар кайфиятингизни бузиши мумкин.
- ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06).** - Яқинларингиз билан бироз муаммо чиқиши эҳтимоли бор. Сиз сал босиқроқ бўлишингиз керак.
- ҚИСКИЧБАКА (22.06 — 22.07).** - Шу ҳафта вақтингизни кўнглили дам олишга бағишланг. Яхшиси таътилга чиқинг.
- АРСЛОН (23.07 — 23.08).** - Уйдаги муаммоларни тинчлик билан ҳал этинг. Қизшмаганингиз маъқул, чунки ҳаммаси изга тушиб кетади.
- БОШОҚ (24.08 — 23.09).** - Ҳасад ва баҳиллик қилишдан сақланг. Ютуққа эришган дўстларингизни чин дилингиздан муборакбод этинг.
- ТАРОЗИ (24.09 — 23.10).** - Хатолар қилмаслик учун ҳамияш ўзингизни хотиржам тутинг. Шунда ҳаммаси жойида бўлади.
- ЧАЁН (24.10 — 22.11).** - Келажак учун сира иккиланмасдан режа тузавринг. Уларнинг амалга ошиши кўпроқ ўзингизга боғлиқ.
- ЎҚОТАР (23.11 — 21.12).** - Сизга шу ҳафтада хавас қилиш мумкин. Ҳафта давомида омадингиз келади.
- ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01).** - Раҳбариятингиз топширган вазифани пайсалга солмай, зудлик билан адо этинг. Акс ҳолда кўнглисизлик чиқиши мумкин.
- КОВҒА (21.01 — 18.02).** - Одамлар, айниқса ҳамкасбларингиз билан очик ва самимий муносабатда бўлишингиз зарур.
- БАЛИК (19.02 — 20.03).** - Ажойиб дамлар сизни кутмоқда. Оилангиз учун ўз меҳнатингизни аяманг. Сизни тақдирлашади.

УШБУ СКАНВОРД «ХАЗИНА» ГАЗЕТАСИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ЭТИЛГАН

Бирингиз қизимсиз, бирингиз синглим, Кўзларимнинг оқу-қароси, қизлар. Сизларсиз дунёнинг қизиги йўқдир, Ҳар йигит умрининг маъноси, қизлар.		«Коса»ли хайвон					Ари найзаси		Поллизбол ўйин	Кўрғон, Америка			
Йигилсангиз мисли баҳористонсиз, Гул ичиди пинҳон сеҳрли жонсиз. Бирингиз бир юлдуз, бири осмонсиз, Кўрғон кўзининг дарду балоси, қизлар. Ибройим ЮСУПОВ.		Сақлаш жойи	Савод, илим	Шхуна капитани	Аҳоли пункти	3,14	Вактинча фойдаланиш		Газмол	Дурадгор асбоби			
Танбеҳ, дашнон		Гавда қисми		Орфография					Бадан, вужуд				
	Машхур шаршара	Полициячи лақаби, АҚШ		Манзарали дарахт		Фотоплёнка, русум	Нон хили						
	Швед музикавий гуруҳи		Ост, туб Япон кураши		Урф, таомил		Шаҳар, чекка Шимол	Газета, Ўзбек-н	Кўтариш, мослама				
	Шашка хили	Суюкли инсон	Самолёт русуми	Япон театри						Сурат			
			Денгиз, Европа «Хужа», Иззат			Ин	Министр (Ўзб.)		Қадим Волга				
Мотор дстали	Охишта, оскин	От (тожик.)			Танк русуми		Кирилл ҳарфи	Фалаж					
Ишрат			<p>Хоним деймۇ ё эркам, жоним, Бегим деймۇ ё деймۇ бону. Аёл отлик буюк жаҳоним, Сен мен учун абадий ёғду.</p> <p>Ойим деймۇ ёҳуд қуёшим, Барча сифат ожиз қаршингда. Сенинг билан кўкдадир бошим, Сен норлайсан кўнгил аршимда.</p> <p>Бешик эмас дунё тебратган, Кўлларингни ўпсак бўлур оз. Оёқларинг остида эркам, Жаннат деган энг олий ЭЪЗОЗ.</p> <p>Жуманиёз ЖАББОРОВ</p>				Мўғул чўпон	Шоколад, Россия	Сира				
	Ўқув даргоҳи	100 йил								Учуқ, хусн-бузар			
Богловчи		Пайганбар								Тараф, ёк		Ўчган чўғ	
	Ном, от	Дарахтзор					Дарё, Италия				Леннон хотини		
Меҳнат	Хон саройи	Чорғола								Шарқона Византия	Олмон физиги	Тил, Покистон	
							Халқ, Янги Зеландия			Юклама		Микки ...	Зичлик ҳарфи
	Форс мушгоз шоири	Нон, сонса «қозоним»						Шоҳ...			Авпод, кеш, насл	Капур	
		Узоқ, йирок					Рус автоси	Мазаҳаб, Исломи Хориж шоколади	Шаҳноза... кўшиқчи	Матч қисми			Эргаш (адиб)
Дарё, Африка	Орли, Шереметьево	...мус, ки...					Енгил хазил	Махсус йул	Расм орти		Туркман футбол клуби	Хид, уфор	
Антик ерости илоҳи		Литва пули						Рақс юриш	Ҳанза (артист)				Токли зарра
		Брюс, Жет	Зичлик ҳарфи	Кўш «жуни»		Ўқитувчи	Самолёт		Арабча ҳарф				
Шаҳар хоқими	Афсонавий илон	Зулқарнайн				Хетт илоҳаси	Охир, тамон	Ҳасса тури					
			Фазна	Шаҳар, Франция	Қадарли	Ғалла	Леонардо Винчи	<p>Томиримни тирнар кўҳна саволлар, Юрагимда гуллар ширин хаёллар, Эй сиз ўзбекиқоим, офтоб жамоллар, Мен офтобга алишмаган аёллар.</p> <p>Миллатнинг эртаси, миллатнинг насли, Сиз атир нафасли, сиз райҳон сасли, Кетмас бўлиб келган баҳорсиз асли, Мен офтобга алишмаган аёллар. Маҳмуд ТОЙРОВ</p>					
Ашё, унсу	Сура, оят	Самолёт русуми	Рус автома	Инглизча ўлчов		Хасталик							
		Журнал, Англия	Лашкарбоши	Ин	Вертолёт	Хитойча сурнай							
Давлат, Африка			Нота		Маугли дўсти								
Симли чолғу		Тожикча «икки»	Миллат, Оснё		Кир								

ДУШАНБА 28

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.45 «Тахлилнома», 8.45 ТВ анонс. 8.50 «Ноилх сайёдлар». Телесериал. 9.40 «Масулу суъа».

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

16.55 Курساتувлар дастури. 17.00 «Давр» ҳафта ичида. 17.30, 19.35, 22.35 ТВ-анонс.

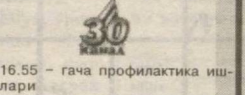
«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Курساتувлар тартиби. 17.15 ТТВДа сериал: «Рэй Бредбери театри».

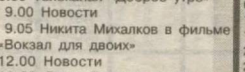

Телетомошабинлар диққатига! Профилактика муносабати билан 28 феврал кuni «Sport» телеканали ўз курساتувларини 15.25дан бошлайд.

17.30 «Икки тақдир». Бадий фильм. 18.00 «Янгиликлар». 18.10 «Икки тақдир». Бадий фильм.

16.55 - гача профилактика ишлари 16.55 - Очтирави програми 17.00 - «Зарубежные клипы»

6.00 Телеканал «Доброе утро» 9.00 Новости 9.05 Никита Михалков в фильме «Вокзал для двоих»

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курساتувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информационда-милли дастури.

PTV logo

3:00 «Доброе утро, Россия 1». 6:45 «Тайны следствия-3». 7:45 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ»

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17:05 Курساتувлар тартиби. 17:15 ТТВДа сериал: «Рэй Бредбери театри».

СЕШАНБА 1

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот». 8.35 ТВ анонс. 8.40 «Ноилх сайёдлар». Телесериал.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курساتувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информационда-милли дастури.

PTV logo

3:00 «Доброе утро, Россия 1». 6:45 «Тайны следствия-3». 7:45 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ»

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17:05 Курساتувлар тартиби. 17:15 ТТВДа сериал: «Рэй Бредбери театри».

7.30 «Хабарлар». 7.45 «Бардам бўлинг». 7.45 «Хабарлар» (рус тилида) 9.05 «Кўшани йўлдошлар». Сериал.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курساتувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информационда-милли дастури.

PTV logo

3:00 «Доброе утро, Россия 1». 6:45 «Тайны следствия-3». 7:45 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ»

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17:05 Курساتувлар тартиби. 17:15 ТТВДа сериал: «Рэй Бредбери театри».

ЧОРШАНБА 2

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот». 8.35 ТВ анонс. 8.40 «Ок айиқлар ҳақида ҳақиқат». Телесериал.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курساتувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информационда-милли дастури.

PTV logo

3:00 «Доброе утро, Россия 1». 6:45 «Тайны следствия-3». 7:45 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ»

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17:05 Курساتувлар тартиби. 17:15 ТТВДа сериал: «Рэй Бредбери театри».

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

7.30 «Хабарлар». 7.45 «Бардам бўлинг». 7.45 «Хабарлар» (рус тилида) 9.05 «Кўшани йўлдошлар». Сериал.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курساتувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информационда-милли дастури.

PTV logo

3:00 «Доброе утро, Россия 1». 6:45 «Тайны следствия-3». 7:45 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ»

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17:05 Курساتувлар тартиби. 17:15 ТТВДа сериал: «Рэй Бредбери театри».

ПАЙШАНБА 3

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон". 8.00-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ анонс. 8.40 "Қўлдан соғинчи". Мусликий дастур. "Болалар сайёраси". 9.00 1. "Болаликнинг мовий осмони". 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР. 10.05 "Мафусайл". Бадий фильм. 11.55, 13.55 ТВ анонс. 12.05 "Харакатда - баракат". 12.20 Достонлардан қўшиқлар. 12.30 "Ўзингни, ўз юртингни ўзинг асра". 12.45 "Агар Сиз". 13.10 "Бегона". Телесериял. 14.10 "Журналист тахлифи олами". 14.35 "Рақсинг сени олами". 14.45 Кундузги севан: "Қўли гул авл". Бадий фильм. 2-қисм. 16.00 "Парле ву франса?" "Болалар сайёраси". 16.20 1. "Болалар спорти". 2. "Цирк, цирк, цирк". 17.20 Мусликий танаффус. 17.25 "Меммор". 17.45 "Харита". Халқаро шарҳ. 18.10 "Таълим ва тараққиёт". 18.30 Бир жуфт қўшиқ. 18.40 "Хайтимиз қомуси". 19.00 ТВ анонс. 19.05 "Зийнат". 19.25 "Ўзлото кундалиги" ва рекламалар. 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР. 20.00 Оқшом эртақлари. 20.15 FCN "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида). 20.30 "Ахборот". 21.05 Телемуқош. 21.50 "Сиз нима дейсиз?" Мусликий дастур. 22.20 "Ўзбекистон" телеканалда илк маротаба: "Бегона". Телесериял. 23.20 "Оҳанглар оғушида". 23.25 "Ахборот-дайжест". 23.45-23.50 Ватан тилмоллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информацион-дам олиш дастури. 8.30 «Янги авлод» студияси: Кичкинтойимиз-пикнотинг. 8.55 Олтин мерос. 9.00, 13.00, 16.00 Давр. 9.25 «Муҳаббат можароси». Телесериял. 10.10 Тенгдошлар. 10.30 «Ўзбектеlevision» намоиши: «Хамиша навқирон қалблар». 10.40 Тафсилот ёлқичлари. 10.50 «Экспедиция». Хужжатли сериял. 11.45 Олов билан юзма-юз. 12.05 Чеплон сирлари (рус тилида). 12.30 Ешлар овози. 12.50 Мусликий лахзалар. 13.10, 16.50, 19.35, 22.35 ТВ - анонс. 13.15 «Ака-ука» Гримм эртақлари». Мультисериал. 13.40 «Нақирламаган меҳмонлар». Бадий фильм. 15.00 Сайра. 15.15 «Даллас». Телесериял. 16.10 Автопатруль. 16.30 Ирдан ашдам. 16.55 Курсатувлар дастури. 17.00 «Янги авлод» студияси: Шоқсула. 17.20 «Томас Эдисон ҳамда электр чирғои». Мультфильм. 17.45 Ешлар куйлаганда. 18.00 Ешлар овози. 20.20 Тафсилот оламиди. 18.45 ТВ-афиша. 18.50 Мумтоз наволар. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00, 22.00 Давр. 19.40 Уқишга марҳамат. 19.45 «Террор илдиизи». Хужжатли фильм. 1-қисм. 20.15 Мусликий лахза. 20.20 Узинмизни. 20.30, 21.20 Эълонлар. 20.35 «Муҳаббат можароси». Телесериял. 21.25 Бегойим. 21.45 ТВ-адвокат. 22.50 Олтин мерос. 22.40 «Кавингтон Кросс». Бадий фильм. 7-қисм. 23.30 Цирк, цирк, цирк. 23.45-23.50 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Курсатувлар тартиби. 17.15 ТВда сериял: «Рэй Бредбери театри». 17.40 «Табриклиймаиз-кутлаймиз». 18.00, 20.40 «Экспресс» телегазетаси. 18.10 Болажоллар акари. 18.30, 20.00, 20.50, 21.30 «Пойтахт» ахборот дастури. 18.50 «Табриклиймаиз-кутлаймиз». 19.20 ТВда сериял: «Амазонка». 21.10 «Эл хизматиди». 21.50 «Химоя». 22.10 Киноингоҳ: «Кайсарнинг қулоғи». 22.40-23.45 Хайрли тун, шахрим!

ЖУМА 4

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон". 8.00-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ анонс. "Болалар сайёраси". 8.40 1. "Болалар спорти". 2. "Цирк, цирк, цирк". 9.40 "Меммор". 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР. 10.05 "Бинафша ранг шар". Бадий фильм. 11.20 "Таълим ва тараққиёт". 11.40 "Зийнат". 12.05 "Тухмат балоси". Хужжатли фильм (рус тилида). 12.40 ТВ анонс. 12.45 "Санъатга баҳишда умр". 13.05 "Бегона". Телесериял. 13.50 ТВ клип. 14.10 Телемуқош. 14.55 "Оталар сўзи - ақлини кўзи". "Болалар сайёраси". 16.00 1. "Санъат гуначлари". 2. "Ўйла, Изла, Топ!" Телемусобақа. 3. "Fozу-турналар". Мультфильм. 17.20 "Қўш қанотлар". 17.40 "Бизга мактуб йўллабсиз". 18.10 "Олтин бешик". 18.40 "Тасфилот". 19.00 "Хайит сари". 19.20 "Пластик қарточқалар ҳамма учун фойдали". 19.25 "Ўзлото кундалиги" ва рекламалар. 19.30 "Ахборот" (рус тилида). 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР. 20.00 "Оқшом эртақлари". 20.15 "Дастурхон атрофида". 20.30 "Ахборот". 21.05 "Муусоабат". 21.35 "Қўшиғимиз Сизга армуғон". Ўзбекистон халқ артисти Ф.Екубов. 21.55 "Оддий ҳақиқатлар". Ток-шоу. 22.30 "Такси". Бадий фильм. 23.00 "Ахборот-дайжест". 23.00-00.15 Ватан тилмоллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информацион-дам олиш дастури. 8.30 «Янги авлод» студияси: Шоқсула. 8.55 Олтин мерос. 8.55 Иқлим. 9.00, 13.00, 16.00 Давр. 9.25 «Муҳаббат можароси». Телесериял. 10.10 Узинмизни. 10.20 Жаҳон жуғрофияси. 11.10 Болалар экранга: «Диққат, шарҳайда сеҳрлар». 12.05 Телевикторина. 12.10 Бегойим. 12.30 Ешлар овози. 13.50 Мусликий лахзалар. 13.10, 19.35, 22.35 ТВ-анонс. 13.15 «Ака-ука» Гримм эртақлари». Мультисериал. 14.30 «Олтин маъбуд». Бадий фильм. 14.55 «Ўзбектеlevision» намоиши: «Толнинг гули узгана». 15.15 «Даллас». Телесериял. 16.10 Курсатувлар дастури. 16.15 «Янги авлод» студияси: У ким? Бу нима? 16.35 Умид гуначлари. 16.55 Фарзандим-жигарбандим. 17.35 Аскар мактублари. 17.55 Хотира. 18.15 ТВ-дорихона. 18.25 Қишлоқдаги тенгдошим. 18.45 ТВ-афиша. 18.50 Мумтоз наволар. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00, 22.00 Давр. 19.40 Уқишга марҳамат! 19.45 «Террор илдиизи». Хужжатли фильм 2-қисм. 20.15 Мусликий лахза. 20.20 Тараққиёт сари. 20.40, 21.30 Эълонлар. 20.45 «Муҳаббат можароси». Телесериял. 21.35 Хаёт манзаралари. 21.45 ТВ-адвокат. 21.50 Олтин мерос. 22.40 Автосалтанат. 23.00 «Кавингтон Кросс». Бадий фильм. 8-қисм. 23.50-23.55 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Курсатувлар тартиби. 17.15 ТВда сериял: «Рэй Бредбери театри». 17.40 «Табриклиймаиз-кутлаймиз». 18.00, 20.35 «Экспресс» телегазетаси. 18.10 «Фаровонлик бекати». 18.50 «Спокойной ночи, малыши!». 18.55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия-3». 20.00 Светлана Ходченкова в телесериале «Охотники за иконами». 21.00 «ВЕСТИ+». 21:20 ПРЕМЬЕРА. «Авантюра века». Полет Пруста в Москву». 22:15 Венесия Кассель в фильме «Елизавета» (Великобритания-США). 0:45 «Дорожный патруль». 1:00 «Прочная сеть» (США). 2003г. 1:40 «Ангели Чарли». Телесериял

ШАНБА 5

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон". 8.00-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ анонс. 8.40 ИИВ қоролу қўшинлари намунали кўргазмали оркестрининг концерти. "Болалар сайёраси". 9.00 1. "Санъат гуначлари". 2. "Ўйла, Изла, Топ!" Телемусобақа. 10.00 "Хидоят сари". 10.20 "Муслик дунёси". 10.40 "Бу турлоқ олам". 11.30 "Зийнат". 11.50 "Олтин бешик". 12.20, 15.05 ТВ анонс. 12.25 "Ромео ва Жульетта". Бадий фильм. 1-қисм. 13.35 "Сиз нима дейсиз?" Мусликий дастур. 14.05 "Ромео ва Жульетта". Бадий фильм. 2-қисм. 15.10 "Дўстлик уйдими?". 1 "Ўзбекистон - умий уйимиз". 2 "Умид". 3. "Дурларшан". 16.10 Мусликий танаффус. 16.20 "Бананлар". Мультфильм. 16.50 "Табиат шифоҳонаси". 17.00 Болалар учун. "Саргузаштлар ороли". 17.30 "Қуйла, ёшлигим". 17.50 "Рангин дунё". 18.10 "Интеллектуал ринг". 18.55 "Қишлоқ ҳаёти". 19.15 "Ўзлото". Телеостерея. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР. 19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 Оқшом эртақлари. 20.15 FCN "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида). 20.30 "Ахборот". 21.05 "Кизлар давраси". 1-қисм. "Тунги ёғду". Дам олиш дастури: 22.10 "Кино, кино, кино". 22.20 "Ўзбекистон" телеканалда илк маротаба: "Тўйдан олдин можаро". Бадий фильм. 24.00 "Ахборот-дайжест". 00.20-00.25 Ватан тилмоллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тонг». Информацион-дам олиш дастури. 8.30 «Янги авлод» студияси: У ким? Бу нима? 8.50 Олтин мерос. 8.55 Иқлим. 9.00 Давр. 9.25 «Муҳаббат можароси». Телесериял. 10.10 ТВ - дорихона. 10.20 Оҳанрабо. 11.00 Тафсилот оламиди. 11.25 «Маҳобхорат». Телесериял. 12.10 Қутилмаган меҳмон. 12.35 Жаҳон мусликис хазинасидан: Ж. Верди. «Бал-маскарад». 13.40 Бола тилидан. 14.10 Ж. Верди «Бал - маскарад» операси 2-қисм. 15.15, 17.25, 19.35, 22.35 ТВ - анонс. 15.20 Қишлоқдаги тенгдошим. 15.40 Ошпазлар талпови. 16.10 Интерфутбол. 16.30 Телевикторина. 17.05 «Бир катим нур» 1-қисм. 17.30 Курсатувлар дастури. 17.35 «Янги авлод» студияси: Билангон маслахати. 17.55 Зумрадойнинг эртақлари. 18.10 Уқишга марҳамат. 18.15 Саломатлик сирлари. 18.35 Каталог. 18.45 ТВ-афиша. 18.50 Мумтоз наволар. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00, 22.00 Давр. 19.40 Ирода Искандарова куйлайди. 20.00 «Қилим қирқ ериб». Интеллектуал уйи. 20.50 Минг бир ривоят. 20.55, 21.45 Эълонлар. 21.00 Жаҳон маданияти хазинасидан: «Маҳобхорат». Телесериял. 21.50 Олтин мерос. 22.40 Қулчү. 22.45 «Оруз даракти». Бадий фильм. 0.10-0.15 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Курсатувлар тартиби. 17.15 «Мушкармақал». 17.40 «Табриклиймаиз-кутлаймиз». 18.00, 20.00 «Экспресс» телегазетаси. 18.10 Жаҳон географияси. 18.40 «Афиша». 19.00 «Табриклиймаиз-кутлаймиз». 19.30 «Экран зинайти ва қиймати». 20.10 «Дугоналар». 20.30 «Биргаликда куйлаймиз». 21.15 «Нима унм?». 21.45 ТВда премьера: «Ун саккиз йилдан сўнг». 23.25-23.30 Хайрли тун, шахрим!

ЯКШАНБА 6

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДИЕНЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Камалак». Болалар учун кино-дастури.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Оналар мактаби».
11.20 «Бу турфа олам».
12.10, 14.00 ТВ анонс.
12.15 «Алифбо сабоқлари».
12.35 «Сехрланган бола». Мультфильм.
13.15 «Интеллектуал ринг».
14.05 Мусикий танаффус.
14.15 «Авгул». Ўзбек миллий академик драма театри.
спектаклининг премьераси.
15.10 «Дустиқ» студияси: 1. «Рангинкамон». 2. «Дидар».
3. «Адурак». 4. «Чинсан».
16.30 ТВ клип.
16.40 «Шеърға кўнган кўнгил».
«Болалар сайёраси»:
16.55 1. «Улғайиш погоналари».
2. «Олтин тоғ».
17.55 ТВ анонс.
18.00 «Экран хандаси».
18.30 Эстрада тароналари.
18.50 «Масъул оу».
19.10 «Бизанс ҳафта».
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 «Тахлинома» (рус тилида)
20.05 «Оламга савҳат».
20.30 «Тахлинома».
21.15 «Одами эрсан».
21.40 «Қизлар давраси». 2-қисм.
«Яшайба кинозал»:
22.45 «Ўзбекистон» телеканалда илк маротаба: «Мўжизалар мамлакат».
Бадий фильм.
00.25-00.30 Ватан тинсоллари.

11.10 «Соғлом овқатланиш сирлари».
11.20 «Рақибингиз гроссмейстер».
11.40 «Жаҳон футбол».
12.10 Профессонал бокс тарихидан.
Россиянинг БИРИНЧИ КАНАЛИ.
13.10 «Дисней клуб».
13.40-14.20 «Ақлдилар».
-SPORT-. ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 «Хабарлар» (рус тилида)
17.15 «Бинафша».
17.40 «Спорт клуб».
Россиянинг БИРИНЧИ КАНАЛИ.
18.10 «Ким миллионер бўлишни истайди?»
19.20 «Кавказ асираси ёки Шуркиннинг янги саргузаштлари». Кинокомедия.
21.00 «Время».
-SPORT-. ТЕЛЕКАНАЛИ.
21.20 «Хабарлар».
21.35 «Заҳирдаги спортчи».
21.55 Жаҳон спорти: «Еврофутбол».
23.30 «Тунинг осуда бўлини».

9.05 - «Теле-хамкор»
9.25 - «Детский час»
9.50 - Фильм дотим: «Похищение в Топотристане», мультфильм
11.20 - «Теле-хамкор»
11.40 - «Дикая планета»
12.50 - Спорт-Экстрим
13.30 - Хит-парад.uz
14.50 - Болалар саоти
15.45 - Х/ф «Выкуп» мелодрама
17.25 - «Теле-хамкор»
17.45 - «Музыкальная пауза»
18.20 - «Шоу начинается», комедия
19.50 - «Ошикона», мусикий дастури
20.35 - «Полцейский Кэпс и его собака», сериал
21.35 - «Теле-хамкор»
21.55 - «Музыкальная пауза»
23.00 - «Охота на зверя», остророжетный фильм

YOSHILAR
«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг». Информацион-дам олиш дастури.
8.30 «Янги авлод» студияси: Билалом масъули.
8.50 Зумраддиннинг эртақлари.
9.05 Кичкинтой театри.
9.35 Автосалтанат.
9.55 Очил дастурхон.
10.15 «Қаҳқаҳа» хангомалари.
10.45 Ёшлик наволари.
10.55 Хамкор - 205.
11.05 «Ёшлар» телеканалда ҳарбий - ватанпарварлик дастури:
1. Марди майдон. 2. Аскар мактувлари.
11.45 «Махобҳорат». Телесериал.
12.30 «Заковат». Интеллектуал ўйин.
13.30 Кулгуч.
13.35 Фарзандим - жигарбандим.
14.15, 17.15, 19.30 ТВ-анонс.
14.20 «Автомобилдан сақланинг».
Бадий фильм.
15.45 Чемпион сирлари.
16.05 Ринг кироллари.
16.55 «Бир қатим нур» 2-қисм.
17.20 Кўрсатувлар дастури.
17.25 «Янги авлод» студияси: Катта танаффус.
17.45 Спорт ҳафтаюмаси.
18.00 Сув - ҳаёт манбаи.
18.05 Келинг, кулшайлик.
18.20 Хуш келибсиз!
18.45 ТВ - афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр» ҳафта ичида.
19.35 Оқарбаб.
20.35, 21.25 Эълонлар.
20.40 Жаҳон маданияти хазинасидан: «Махобҳорат». Телесериал.
21.30 «Оқшом юлдузи». Дам олиш ва ахборот дастури.
22.30 «Ортиқча юк». Бадий фильм.
0.05-0.10 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Кўрсатувлар тартиби.
17.15 Болаларлар экран.
17.35 «Табриқлаймиз-қутлаймиз».
17.55, 20.50 «Экспресс» телегазетаси.
18.05 Жаҳон географияси.
18.35 «Эртақларнинг сеҳрли олами».
20.00 «Пойтахт плюс».
20.20 «Табриқлаймиз-қутлаймиз».
21.00 «Шунақа гаплар».
21.15 «Тенгдошлар».
21.45 «ТВ плюс».
22.15 ТТВда премьераси: «Биринчи бўса».
00.05-00.10 Хайрли тун, шахрим!

SPORT TV

7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг». Тонги дам олиш дастури.
8.45 «Хабарлар» (рус тилида)
9.00 «Болалар спорти».
9.15 «Дисней клуб».
9.35 «Кувнок стартлар».
Россиянинг БИРИНЧИ КАНАЛИ.
10.10 «Лаззат».
10.30 «Мухаббат ҳикоялари». Ю. Николаев.
-SPORT-. ТЕЛЕКАНАЛИ.

SURATLARDA AKS ETGAN DUNYO

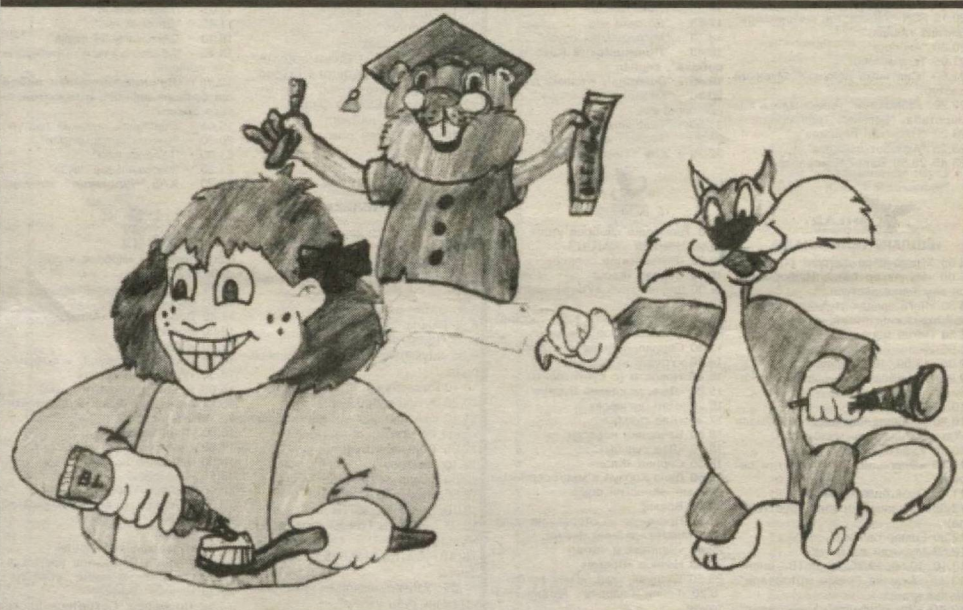
Aziz bolajonlar! Keyingi paytlarda «Bolalar sahifasi» ga juda ko'plab maktablar kelib turibdi. Ularning ichidagi rang-barang rasmlar, she'rlar, krossvoord, hikoya va ertaklarni ko'rib xursand bo'ldik. Va shulardan eng yaxshilarini saralab, iloji boricha har sonda berib borayapmiz. Lekin hammasini ham qoniqarli deb bo'lmaydi. Sizlardan kelgan maktablar asosida o'z maslahatimizni bermoqchimiz, va ulardagi kamchilik, nimalarga e'tibor berishingizni aytib o'tamiz.

Birinchii maktub. Samarqand shahar, Pastdarg'om tumani-

dan kelgan Sa'dullayeva Nafisa qizimizdan. Chizgan rasmlari yaxshi, lekin rasmini daftar varog'iga chizib jo'natgan. Bunday rasmlarni berolmaymiz. Faqat oq qog'oz varog'iga chizilgan bo'lishi kerak.

shunday rasmlarni Toshkent shahar Shayhontohur tumanidan 102-maktabning 2 "G" sinf o'quvchisi Mahkamova Dilnoza jo'natgan. Bu qizimiz ham faqat filomastirdan foydalangan. Bu ham yaxshi lekin har bir narsani o'z o'mida va me'yorida foydalangan ma'qul. Xorazm viloyatidan Zuhra Xudoyberganova, Toshkent shahridan Doston Eshnazarov, Qoraqalpog'iston Respublikasidan Temur Uteshov, Toshkent viloyati O'rta Chirchik tumanidan Raxima Qo'shanovadan kelgan rasmlarni ko'rib

chiqdik. Chizgan rasmlaringizni bo'yashda rangli qalam yoki akvareldan foydalaning. Har bir chizgan shaklning ichini tekis bo'yashga harakat qiling. Shunda rasmlaringiz bostaxonadan gazeta sahifasida tiniq chiqadi.

Rasmlar muallifi:
Gulyora SHOKIROVA.
Toshkent shahar, Sergeli tuman, 277-umumiy o'rta ta'lim maktabining 6-«V» sinf o'quvchisi.

БОРЛИҚ СЕВГИ - СЎЗ ЁҒМОҚДА, СЎЗИ

Нур сочар йўлакчирик, Ялтирар қор учқунни, Бир сўз дема - қучи мени, Юракка ёғди титроқ.

Боғлар оптоқ, Қорли кеч, Арчалар қумуш тўғи, Ҳайратга солди тўғи, Бир сўз дема - жоним қуч!

Ана қорлар рақсида, Фалак сени излади... Қордай тоза сўзлари — Осмон айтар қасида...

Қор. Кеча. Кўча. Аллаким Кетаяпти қўлида гул... Васл сари шошар балким — О, шодлиги аён буткул!.. Йўл муз эди — йиқилди у. Гул сочилди қорда шу дам — Бироқ, мenden бахтли эди, Қор устида ётган одам...

Қорга ёздим. Исиндим — Ўт ўрлади Исминдан. Олис чоғлар муздаган Баҳор ёнди кўксимда...

Заррин-заррин фалакни Шамол ўйнаб учирар... Зарра-зарра қорларга Фалак Исминг кўчирар...

Боқдим — кўкка айландинг... Кўзларим тортди хира. Қор бўлиб ёғдинг... Бошда Оқаради Хотира...

Қиш — кўнгилни айлайди сархуи, Тасавурда бир сурат қолган,

Бу бир хаёл, мен топиб олган, Ва, севига айтилган олқини:

...Қорли кеча... хира нур сочар, Симёгонинг қалпоқ чироғи. Сузиларкан кўзинг қароғи, Кучдинг, кўнгил қор бўлиб учар.

Кўллариңни ўндим. Совуқ — муз, Лабларингда қор учқунлари. Қишининг сокин кечқурунлари, Борлиқ — Севги. Сўз ёғмоқда, Сўз! Юзинг лола, шарифинг япроқ, Пальтонг яшил, белниг — гул банди. Кўксоябон бошингда — титроқ, Сени қордан кўриб ўртанди.

Зангор... Зангор — бирам ярашиқ Аёз чимчи этикларингни. Мен ҳижжалаб ўқийман ошиқ — Қорнинг ажиб битикларини.

Мунча яшиқ... қандай чўзилар, Юрак ютиб сенига қайси кўл? Қаҳратонда танҳо мўъжиза — Сен ким учун очилгансан, гул?!

Дўрмон. Ёзувчилар боғи, Чирсиллайди қор учқунни. Бекалга узоқ... Тонг чоғи, Қиш мenden олар ўчини.

Баҳордаги бир қадам йўл... Осмонга етди... чўзилар. Сешинг ёдинг — юракда зил — Бир оғриқ кўнглимни эзар.

Бошда қор... умр оққанда Оптоқ қайғу чўккан бағир... Сен ҳақингда қор ёққанда Ўйлашим жуда ҳам оғир.

ШЕЪРИЯТ ДАРФАТУДАН

Шу ҳам шеър бўптими тўғри, (Саққиз бўён бир мисра...) Не қилай кўк хотир тўғин Қор қилиб бошимга урса?!

Аҳмаджон акага

Нишона. Учинчи қават. Кўча қор. Еринг қандили — Дарахтлар товларан — зумрад Шуълалар чулғар қалбимни...

...Ёсингдами, қор ёғарди — Қиш... талабалик йилларим... Қор кўйида кун оғарди, Музлаб қоларди қўллариңни...

Лабларингда ёнарди сўз, Шундай гўзал бўларди қиш... Бугун... қордан узайман кўз, Учинчи қават. Уф! Иш... Иш! Себаргалаб ёғди қор, Кўзларинг қулар безубор... Кулгичини ёниқ этган Қордан ҳам оқ айт шима бор?!

Соғинчиндан ичкннладим, Қор ёғмоқда... Кучин мани... Лабларингда кўйиб кетди Қорнинг кўнган учқунлари.

Дунё оптоқ... Кўзим тинар, Кўнглин ойдим. Йўқ кин, гина Қирққа борар умрим, лексин Яшайман бир кўнгина.

Кўчкор НОРКОБИЛ.

ДУНЁ

Сенинг елиб-югурганларинг Бехудага ўхшайди, Дунё. Биз Ҳаёт деб талнинган Гўзал Уйқудага ўхшайди, Дунё.

Уйқудаги ўша гўзални Дутор чалиб ўйғотамизми? Ё берилган беш кўнлик умр Тугагунча жим ётамизми?

Агар ухламас, у гўзал, Бўлмасмиди ерда разолат. Дунёнинг бор чақалоқлари Ўйнаб ўсармиди саломат?

Нима бўпти ўн беш қатор шеър, У дунёга тиргак бўларму? Мен ўйлайман: битта юракни Уйғотмоққа керак бўларму?

Дунё, уйқудаги гўзални Дутор чалиб ўйғотамизми? Ё берилган беш кўнлик умр Тугагунча жим ётамизми?

БОЛАЛИК

Гулхайрининг гурбарларини Ёпиштириб бармоғимизга, Кўлчамизни — ойдан ясаган — Совға қилиб ўртоғимизга.

Ажириқдан қовушча тўқиб, Ажинадан "совға" кутардик. "Тилло қовуш" ташлаб кетар, деб Ҳар кун қилиб завго кутардик.

Қандай тоза дунё экан у, Болалик бой мўъжизаларга. Ишонардик пок кўнги билан Одам тугул, ажиналарга.

Ишонаман, бир кунни беҳос Учиб кетар осмонга рўҳим. Бир кун қаттиқ ухлаб қоларман, Мангуликка чўзилар уйқум.

Ўшанда ҳам сизни соғиниб, Осиламан илдиэларига: Ялинаман олиб боринг деб, Тепалиқнинг ялтиэларига.

ҚИШ ЭРТАГИ

Эҳ, бу кишилар ўтиб кетади, Гул биттади ўрик шоҳига. Илашади япроқ-юрақлар Ҳув терақнинг қуруқ шоҳига. Мурғакларим, навниҳолларим, Ухлай қолинг, ҳали тун ярим.

Ҳали қушлар қайтиб келади, Ассаломлар айтиб келади. Жон киради симёочларга, Тўлиб кетар қалдиэочларга. Мурғакларим, навниҳолларим, Ухлай қолинг ҳали тун ярим.

Ҳали ўтиб кетар совуқлар, Ялтиз чиқар ариқ бўйиша. Ялтиз сомса тугиб борамиз Ялтиз сочли қизнинг тўйиша. Мурғакларим, навниҳолларим, Ухлай қолинг, ҳали тун ярим.

Ҳали бу қиш ўтиб кетади, Нур ёғилар ҳали бир илиқ. Ҳали қирнинг этакларида Чучмоалар чиқар хушқилиқ. Мурғакларим, навниҳолларим, Ухлай қолинг, ҳали тун ярим.

Ухлай қолинг, ҳозирча совуқ, Муэюрақлар келмасин ёвуқ, Данақ ётар тупроқ остида, Кўкси баҳор, лаблари юмуқ. Мурғакларим, навниҳолларим, Ухлай қолинг, ҳали қиш ярим.

Мақсуда ЭРГАШЕВА.

Янги бошлик кўнгирик тўғмасини босиб, котибани йўқлади.

- Эшитаман Собир Муталибович! - Гап бундай, - дангалига кўчди бошлик, - Иккаламиз ишлаб кета оламизми ёки йўқми?

- Ишлаб кета олсан керак, - кафларини жуфтлаб, синовчан назар ташлади бошлик, - Сиздан талаб қилинадиган нарсалар: хушёрлик, сезгирлик ва чақонлик. Оғзингизни қулфи ўн олтига бўлса, ёнига яна битта қулф урасиз. Қанақа саволингиз бор?

- Ҳеч қанақа, Собир Муталибович. Ишни нимадан бошлай?

- Биринчи ишингиз шукки, менинг столимга битта бўш чойнақ олиб келиб қўйинг. Ўзим "чой дамлаб келинг", деб айтмагунимча, чойнакка тўғмайсиз.

- Тўшундиги Собир Муталибович! Сиз айтгандай бўлади. Бошлиқнинг чехрасида биллинар-биллинас табассум пайдо бўлди. У бошлиқнинг хонасига бўм-бўш чойнақни олиб кириб қўйган, қачон "чой дамлаб келинг", деган топшириқни кутиб, кўнларни ўтказаверди. Кўнларнинг бирида бошлик қабулига келган кишини эшиқдан қузатиб қўйган, котибага юзланди.

- Қани, битта чой дамлаб юборсинлар-чи!

Котиба хонага кириб, чойнақни қабулхонага олиб чиқди-да, қопқоғини очиб, хом чой солмоқчи бўлганида, унинг ичидида пулга кўзи тушиб, сергақланди. Котиба янги бошлиқнинг пора олиш усулини дарҳол тўшунди. Кенки пайт у чойнақдаги порани бошлиқнинг уйига элтиб бериб, ўз уйига йўл олди.

Ана шу кўндан эътиборан у бошлиққа жуда маъқул ке-

либ қолди. Шундай қилиб, бўш чойнақ котибани ҳам сийлаб турди. Котиба ҳам шундай зийрак бўлиб кетдики, бошлиқнинг қабулига келган кишиларнинг нигоҳига бир қарашдаёқ, бошлиқнинг: "Битта чой дамлаб келинг", - дейишини беҳато башорат қиладиган бўлиб қолди. Бошлик даранглатиб ўйлар солди. Хатто тўққизга тўлмаган ўғилчасига ҳам машина олиб қўйди. Котибанинг ясан-

Чойнақдаги пора

тусани ҳам аначинага ўзгарди.

Бора-бора бошлиқнинг нафси ўпқон бўлиб, у ҳақда "уйга пулни сизгирга олмай, итинг катагига ҳам жойлаяпти", деган гаплар чиқиб қолди. Бу гап назорат идорасидагиларнинг қулоғига ҳам етиб келди. Кўнларнинг бирида бошлик иши тўшган фуқароларнинг биридан тўрт минг "кўк"-дан сўрабди. Фуқаро эса бу ҳақда керакли жойга хабар қилиб қўйибди. У бошлиқнинг хонасига кириб, сохта пулни столнинг ғаладонига солиб қўйибди. Сўнг ташқарига чиқиб унинг чиқишини кутиб турганларга "пулни олди", дея ишора қилибди. Икки киши бошлиқнинг хонасига шитоё билан кириб боришиб, гувоҳномаларини унинг юзига туттишибди.

- Сиз поракўрликда айбланасиз! Ҳозир тинтув ўтказамиз. Шундай, дея улар тинтувни бошлашибди. Аммо бошлик бир фурсат олдинроқ пулни қайчи билан қисиб, чойнаққа солиб қўйган экан у ўзини йўқотмай, столдаги кўнгирик тўғмасини босибди. Эшиқдан мўралаган котибага

шундай дебди!

- Битта чой дамлаб келинг!

Котиба чойнақни олиб чиқиб кетибди. Тинтув ўтказётганлар порага берилган пулни топшича олмабди. Каердан ҳам топилсин. Пора чойнақда чиқиб кетган эди-да. Бундай хийла қимнинг ҳам хаёлига келибди. Тинтув ўтказганлар бу хийлани кейинроқ сезиб қолишибди.

Лекин тулкнинг хийласи кўп бўларкан. Порахўр энди котибадан хонага ахлат пақир олиб кириб қўйишни тайинлабди. Котиба мақсадни дарров сезибди. Бу усул ҳам анча иш берибди. Олинган пора пулини бошлик ахлат пақирга ташлашни сўраган. Бунинг натижаси бўш чойнақдагидан ҳам яшироқ бўлибди. Бировлар бостириб қирганда ҳам: "Мен ҳеч нарсани кўрганам йўқ. Ахлат пақирнинг ёнида ўтирган эди. Унга пул ташлаб кетганини қаёқдан билмай", - деб тониб турги осон экан-да.

Порахўрнинг уйини қаср дейсиз. Биллур қандиллар уйлар қолиб, хатто дарвозахонагача олиб ташланди. Ҳўш, кейин нима бўлди, дерсиз? Ўша порахўр кўлга тўшмади. Лекин яқинда бир ноҳуш хабарни эшитдик. У кечаси машинани маст ҳолатда бошқариб бораётиб, бировнинг ахлат чўқурига аганатиб юборибди. Уни ўша хандакдан тортиб олишиб, касалхонага жўнаттишибди. У ерда эса чойнақдан оғзига сув томизишаётган пайтда жони узилди.

Қаранг, порахўр қандай хийла ишлатган бўлса, кирк тўрт ёшида худди ўша хийлалар домида у дунёга равона бўлибди. Тангри порахўрнинг хийласига монанд жазони ҳам бир кун бераркан-да.

КОМИЛЖОН НИШОНОВ.

ҚИЛМИШ-ҚИДИРМИШ

1987 йил 16 июлда туғилганман. Мен билан дўстлашибни истаган дугоналаримнинг мактубларини кутиб қоламан. **Атторга ўхшайди яхши суҳбатдон, Атрини бағишлар, этар муаттар. Ёмон суҳбатдош-чи, боқончи гўё, Кийим куйдирар ё бадҳид таратар.**

Машхура ДАВИДОВА,
Самарқанд вилояти,
Пайарик тумани, Кўпаки а/б,
Индекс: 704416

Бизлар Раббим ҳамда Раҳмат жудаём қалин дўстларимиз. Хат орқали дардимиз ва қувончларимизга шерик бўлгучи инсонлар билан дўстлашмоқчимиз.

Раббим ИСЛОМОВ,
Самарқанд вилояти,
Ургут шаҳри, Лохутий кўчаси,
20-уй, Индекс: 704487

1987 йилда туғилганман. Мақсадим, олис-олисларда менинг ҳам дўстларим бўлса. Менга мактуб ёзган дўстларимдан ўз ёрдамини аямайман.

Бахтиёр ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Самарқанд вилояти,
Пайарик тумани, Кўпаки-15,
Индекс: 704416.

Турли вилоятлар, шаҳарлардан дўст орттиришимда газета орзуларимни рўёбга чиқарса, жуда хурсанд бўлардим.

Нафиса ИМОМОВА,
Жиззав вилояти,
Зарбдор тумани,
Бўстон шаҳарчаси,
М.Караманов кўчаси, 4-2 уй

Ёшим 18 да. Мен билан дўстлашибни истаган тенгдошларим мактубларини кутиб қоламан.

Ойгул ТЕМИРОВА,
Бухоро вилояти,
Ғиждуvon тумани,
Халқабод ж/х, Қумбости қишлоғи.

Севиб-севилган тенгдошларим билан дўстлашмоқчиман.

Бекзода АЛЛАНАЗАРОВ,
Сирдарё вилояти, Гулистон шаҳри,
Охунбобоев маҳалласи,
У.Юсупов кўчаси, 24-уй,
Индекс: 707000.

Электрон манзил: Grumete@mail.ru

Дўстлигини ҳаммиша қадрлаб яшашдан чарчамайман. Келинг дўстлашамиз!

Шерали ЭРМАТОВ,
Навоий вилояти, Навбахор тумани,
Истиклол Саноат коллежи,
40-гурух толиби.

1986 йилнинг 12 апрелида Қўнғирот туманида туғилганман. Тенгдошларим, барчангиз билан кўнглидагидек дўст бўла оlishимга ишонч билдираман.

Бадиржон АЙМАҒАНБЕТОВ,
Қорақалпоғистон
Республикаси, Нукус шаҳри,
К.Саипов кўчаси, 32-уй.

Биз А.Д.Т.П.И. қошидаги 28-лицейнинг 11-синф ўқувчиларимиз.Тенгдошларимиздан мактублар кутамиз.

Мен Муқаддас ЭҒАМБЕРДИЕВА
1987-йил 28 октябрда туғилганман.
Мен Хуршидабону ХАМИДОВА
1987-йил 20 октябрда туғилганман.
Анджон шаҳри,
2-пер Янги Маориф, 29-уй.

1987-йил 6-апрелда таваалуд топганман. Хаётда дўстларим кўп бўлишини хоҳлайман.

Лобар БЕКЧОНОВА,
Хоразм вилояти, Хива шаҳри,
Амир Темур кўчаси, 1/12-уй,
Индекс: 741400.

1988-йил 15-мартда туғилганман. Келажакдаги орзуим шифокор бўлиш.

Нодира Раҳматуллаева,
Тошкент вилояти,
Паркент тумани,
Комуна маҳалласи,
Жарқалон кўчаси, 7-уй.

Н. ЙЎЛДОШЕВА тайёрлади.

Инсоннинг дунёга келишига ота-она сабабчи. У воёга етиб, тўлақонлик яшаш лаззатидан баҳраманд бўлишига-чи? Бунгаёта ота-она асос қўяди. Инсоннинг бахтли бўлишига она обу ҳаёт бўлса, ота боғбондир. Боғбон меҳнатсевар, меҳрибон бўлса боғ гуллаб яшнайди, баракали бўлади. Яъни фарзандлар ҳаётда йўлини тўғри топиб, қоқилмай яшайдилар.

Ота бурчини тўлалигича бажармас экан, фарзанд ҳаётда ўз ўрнини топиши мушкул-лашади. Шу боис ота фарзанд, оила олдиди ўз бурчини адо қилиши ҳам фарз, ҳам қарзидир. Аксинча...

Мурод бобо дунёга келиб ўзини танибдики йигитлик даврини чўпонлик қилиб ўтказди. Амакилари Бобомурод, Саидмуродлар билан Усма, Баҳмал тоғларида қолхоннинг қўйларини боқиб юрди. Урушга бориб, эсон-омон қайтди. Ёши ўттизга етиб, Шафоат хола билан турмуш курди. Яна чўпонлик қила бошлади. Чўпонликдан уйига бир ойга бир марта келиб хабар олиб кетарди. Болалари Турди, Тўйчи, Махбуба, Тохир, Зоҳирлар бирин-кетин дунёга келдилар.

Раҳматлик Шафоат хола саводсиз, содда бўлса-да, кишига кўнглини очадиганлардан эмас эди. Ховли, уй-йўллар тозалиги, ободончилиги билан иши йўқ аёл эди. Болалариям куш уясида кўрганини қилади, дегандай саранжом-саришталик билан иши бўлмасдан воёга етишди. Одам булар ховлисига кирса пала-партишлик, ўз ҳолига ташлаб қўйилган кетмону, супурги, ўтин-ўчоқларга кўзи тушади. Гўёки, бу ховлида аёл киши йўқдай.

Кунлар ўтди, ойлар ўтди, болалари мактабга борадиган бўлди. Болалар ўзи билганича мактабга бориб ўқиб келаведди. Уйдаги яшаш шароити кўчманчилар ҳаётига ўхшаш, қишда совуқ, ёзда иссиқ, Ота чўпонлик билан банд. Шундай бўлса-да, катта ўғли ўнинчи синфни тамомлади. Университетнинг сиртки бўлимига ўқишга кириб тамомлади. Мактабда ўқитувчилик қилди. Туман идораларида ишлади. Узоқ қариндошига ўйланди. Бир неча йиллар давомиди фарзанд кўришмади. Сабаб Турди ёшлигида ичкиликка берилиб ишидан ҳайдалиб қирқ ёшида оламдан ўтди. Хотини ота-онасиникига қўшиб кетди. Мурод бобо бўш қолган хов-

лини сотди. Бобони иккинчи ўғли Тўйчи етти синфни тамомлаб, ота касби чўпон бўлди. Қўшни қизга ўйланди. Дўхтирлар Тўйчи оиласига бундан буён фарзанд кўришни маслаҳат бермадилар. Сабаб болаларнинг онаси қонида ногиронлик аломати мавжуд экан.

Мурод бобонинг учинчи фарзанди Махбуба уйда касб-хунарсиз қолиб узок

Булар қанча уринмасин ота-онасидан қолган эски ҳаётий урф-одатларни ўзгартири олишмади. Бобонинг набралариям худди ота-оналарига ўхшаган. Касб эгаллашга кунт йўқ. Мурод бобо фарзандларини ночорлигини, улар оиласидаги етишмовчиликни кўриб келажакда жанжал бўлмасин, деб ховлисини иккига бўлиб ўғиллари Тохир ва Зоҳирга берди. Ховлида 4 хона уй бор холос. Ака-укалар ховли ўртасидан девор қилиб иккига бўлиб олишди. Мурод бобони яшаши учун қулай шароит бўлмай қолди. Катта ўғлидан қолган ховлини сотган пулига қаватли уйлардан уй сотиб олиб кўчиб кетди. Ёши саксондан ошган Мурод бобо бир ўзи яшашга қийналгани учун эри қамалган кичкина қизини уйига кўчиртириб, олиб келди. Қишлоқдаги тўй-маъракаларда бобо онда-сонда кўринадиган бўлди. Уруш қатнашчиси бўлгани сабаб бошқа тенгдошларидан кўра олинадиган нафақаси анча зиёд. Ўзи учун керакли бўлган харажатлардан ортиб қолади. Бундай қараса бобонинг ҳеч қимдан кам жойи йўқдай. Лекин дунёга келиб яшаб, болам, оилам деб чоғанидан, ҳаёт мазмунидан ўзи қониқиб ҳосил қилмади. Рўзгори тинч, тотув бўлмади. Болалари бахтли оилалар сафига киришолмади. Мурод бобого Яратганини ўзи қариллик давлатини инъом этмади. Бунга бобонинг ўзи сабабчи. Агар бобо оталик бурчини вақтида ато этиб, оиласини ҳамма томонлама авайлаб-асраб, гамхўрлик қилиб бошқарганда болалари касбли, хунарни бўлиб ўз бахтларини топиб кетган бўлармиди?

Шунинг учун ҳам доно халқимиз айтган: **“Ҳеч қачон аёл аёллигини йўқотмасин, Аёлнинг қўрғондек мард бир ёри бўлсин”.**

Бундан хулоса шуки, ёшларимиз оила қуриб, ўз ҳолига ташлаб, ўзини кунини кўриш билан қаноат ҳосил қилмасликлари керак. Яна оилани ҳақиқий боғбонига айлини, болалар тақдирини нафақат она бурчиға, балким ота бурчиға ҳам боғлиқлигини тушуниб етишини хоҳлардим.

Баҳром ИСТАМКУЛОВ,
Самарқанд вилояти.

ҚИССАДАН ҚИССА

Болаларининг бахтига тўғонқ бўладиган ота-оналар ҳам бор. Шундай оилалар борки, кўни-кўшиллар билан иноқ яшаш ўрнига бўлмаган баҳоналарни сабаб қилиб, улар билан уришиб, ўз обрўларига дарз етказиб кун кечирадилар.

Бир қишлоқда иккита қўшни яшарди. Булар серфарзанд бўлсалар ҳам ўзларига тўқ эдилар. Аммо бу оилаларнинг кўрган тарбиялари турлича. Бири мулоҳазали, андишали оила бўлса, бири андишасиз, дилидагини тилига чиқарувчи, жанжалқаш ота-оналардан эдилар.

лар. Улар қишлоқда “беобрў” деган ном чиқаргандилар. Шунинг учун ҳам қўшиллар билан борди-келдилари йўқ эди. Буларнинг ўғилларига ўзлари яшаётган қишлоқдан бирор қизни келинликка ҳам бермадилар. Қизларига эса харидор ҳам ўз қишлоқидан топилмади. Уйламайдиларки, қизлари ёши 25 дан ошиб бормоқда. Вақт кутиб турмайди, яна 2-3 йилдан сўнг бу қизларга ўз тенги топилмаслиги турган гап.

Иккинчи қўшининг қизлари эса мактабни тугатар-туғатмас, тўйлари бўлиб, бир рўзгори гуллатиб, бахтли ҳаёт кечириб юришибди. Демак, обрўни эҳтиёт қилиш лозим. “Дарактига қараб меваси”, “Устасига қараб шогирди”, “Онасини кўриб, қизини ол”, деб бекорга айтишмаган машаойихлар.

Пулга ҳам топмайсан обрў қидириб, Обрўни авайла, фарзандлар бахти. Ўзининг қўлиғида нот мевасидан, Кўкартиб авайла, у бахт даракти.

Раззоқ ҲАКИМИЙ,
Навоий вилояти,
Қизилтепа шаҳри.

ИГНАНИ АВВАЛ ЎЗИНГИЗГА САНЧИНГ.ЧИ...

- Ўғил-қизимнинг бўйи етиб қолди, айланай сингилжон, энди уларни уйли-жойли қилиш, уйлантириш, узатиш каби ширин ташвишлар билан яшяпмиз... - қиёфасида шодлик учкунлари билан бирга хавотирга ўхшаш нимадир зоҳир бўлди аёлда. - Аммо сизга

си ёмон? - дея саволимга савол билан жавоб қайтарди у. Лол бўлиб қолдим. Наҳотки ўша «бемор»нинг бир кунмасбир кун сирин очилиб қолмасе? Ёки «ўрганган қўнғил» эрта бир кун ўртанмаслигиға қафлат бормикан?

Сиз бунга нима дейсиз? Тўғри, ҳаётда ҳамма нарса бўлиши мумкин. Тасодифлар, инсоннинг ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолатлар туфайли қиз боланинг «бахт қўрғони»ға дарз кетса, бундай ҳолатда балки ўша қизни «бемор» сифатида қабул қилиш мумкиндир. Бирок...

Бу ҳақда анчадан бери уйлаيمان. Хаёлан шундай нопоқ йўллар билан бойиб бораётган қўштирноқ ичидаги докторларға «Ўша сиз даволаган «бемор»ларға ўхшаш қизлар сизға, яқинларингизға келин бўлиб тушса, қандай ҳолатта тушардингиз, нинани олдин ўзингизға санчиб қўринг-чи?» - дегим келади.

Сиз бунга нима дейсиз, азизлар? Бу тўғрида сизларнинг фикрларингизни ҳам билишни истардим.

Дилбар РАЗЗОҚОВА,
Навоий вилоят
хотин-қизлар кўмитаси ходими.

Акушер-гинекологлар уларға муружаат этган инсонларни бемор сифатида қабул қиладилар. Ҳўш, бунинг нима-си?

Тўғри, ҳаётда ҳамма нарса бўлиши мумкин. Тасодифлар, инсоннинг ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолатлар туфайли қиз боланинг «бахт қўрғони»ға дарз кетса, бундай ҳолатда балки ўша қизни «бемор» сифатида қабул қилиш мумкиндир. Бирок...

Бу ҳақда анчадан бери уйлаيمان. Хаёлан шундай нопоқ йўллар билан бойиб бораётган қўштирноқ ичидаги докторларға «Ўша сиз даволаган «бемор»ларға ўхшаш қизлар сизға, яқинларингизға келин бўлиб тушса, қандай ҳолатта тушардингиз, нинани олдин ўзингизға санчиб қўринг-чи?» - дегим келади.

Сиз бунга нима дейсиз, азизлар? Бу тўғрида сизларнинг фикрларингизни ҳам билишни истардим.

Дилбар РАЗЗОҚОВА,
Навоий вилоят
хотин-қизлар кўмитаси ходими.

Аброрнинг беҳисоб ваъдалари, қайта-қайта севиғи ихрори Назирани сармаст қилиб қўйди. Ун етти ёшли Назира Аброрга қаттиқ ишонарди. Уларнинг бир-бирига ҳаддан зиёд яқинлиги учун Назира ҳомиладор бўлиб қолди. Бунга Аброр парво ҳам қилмади. Ойжониси топган келинга индамай уйланиб кетаверди...

Назиранинг кўзларига дунё қоронғу бўлиб, орзулари сароб, умидлари пучга чиқди. У нима қилишини билмасди. Ўтган ҳар бир кун унинг ҳомиласи ривожланиб, билини борарди. Бундан тезда Назиранинг ойиси хабар топди. Кейин барча қариндошлар... уларнинг "дийдиё"си, Аброрнинг бевафолиги... Назиранинг сўниб боришига сабаб бўлди. Паридек бу гўзалнинг егани ичига тушмас, кундан кун қуриб борарди. Ёш қиз тўсатдан келган ташвишдан одамови, паришон бўлиб қолди... Ярим тун. Хамма ширин уйқуда, Назира эса уйқу нима эканлигини унутган. У ўтирган жойидан сапчиб турди. Ўзи билмаган ҳолда оёқларига бўйсуниб, ховлидан ташқарига чиқди. Ой нури остида атроф ёруғ, жимжит эди. Миллионлаб миллиллар турган юлдузлар Назирага шивирлаб нимадир демокчи бўларди-ю...

Назира катта йўлга чиқди. У рўпарасидан келаётган машинани пайқамади... Қизнинг чинқириғи бутун қишлоқни ларзага солгандек бўлди. Довдираб қолган ҳайдовчи нима қилишини билмай қолди. Ногаҳоний фарёдни эшитиб, Назиранинг акаси чиқиб келди. Тезда қизни касалхонага олиб боришди. Аксига олиб қишлоқ касалхонасининг шифокорлари: "Бизда шароит йўқ", - деб шаҳар касалхонасига юборишди. Аммо қиз кўп қон йўқотганлиги учун шаҳар касалхонасида бу дунё билан видолашди. Тақдирни қарангки, шифокорлар унинг қорнидаги фарзандини асраб қолишди. Гўдак - ўғил бола эди. Болакай соғлом бўлиб, йимгисидан тоғ ларзага келгандай бўлди. Момақалди роқ қакиб, қаттиқ ёмғир ёғди.

Унинг исмини Ёдгор қўйишди. Бу гуноҳсиз жажжи, ёқимтой болакайни ҳали нималар кутаётганлиги ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмасди. Ёдгор буваси ва бувисининг қўлида қолди. Қўрган киши уни ёқтириб қоларди. Ёдгор гарчи никоҳсиз тугилган бўлса-да, қариндошларининг эркатойига айланди. Ёдгор шу тарика улғая бошлади. У мактабга чиқиб, биринчи синфдаёқ ўзини ҳаракатчан, билимга чанқоқлигини исботлади. Устозларининг оғзидан чиққан нарсани тез илиб оларди. Шунинг учун ўқитувчилар ҳам Ёдгорни яхши кўриб қолишди. Фақат баъзида болалар билиб-билмай унга озор беришар, таъсирлан Ёдгор

эса бундан хафа бўлиб юрарди. Уйга келиб бувисидан: "Ойим қаерда? Дадам қаерда?" - деб сўрашни кўймасди. Саволларига жавоб топа олмаган Ёдгор катта анҳор бўйига бориб ўтирар, сувга термулганча ойиси билан дадаси ҳақида ўйларди. Ота-онаси бор бо-

Мақтабда эса баъзи ўртоқлари Ёдгорга ёмонлик қилиш пайида эдилар. Бунинг учун ҳеч нарсадан қайтишмасди... Бир куни мактаб лаборатория хонасидан нимадир йўқолиб қолди. Тақдирни қарангки, бу нарсалар Ёдгорнинг папкаси-дан чиқди. У: "Мен ўғирламадим", - деб Худонинг зорини қилса ҳам ҳеч ким ишонмади. Ёдгор буни ким уюш-

ди. "Бу ўқтам йигит кимга уйланаркан?" - дея қишлоқ қизларининг ичига ўт тушди.

Орадан кўп вақт ўтмай Ёдгорнинг отаси Аброр ака тўсатдан излаб келиб қолди. Аброр ака ҳарчанд уринмасин, Ёдгор отаси билан гаплашишни истамади. Аброр ака Назирани хор қилгани учун Худо уни жазолаганди. У тирноққа зор эди.

Жаннатмакон юртимиз ўз мустақиллигини эълон қилди. Шу муносабат билан катта кураш мусобақаси бўлиб ўтди. Ёдгор умрида кураш билан шуғулланмаган бўлса-да, спортнинг бу турида ўзини синаб кўрди. Ва фахрли ўринга муносиб деб топилди. Бу воқеадан сўнг Ёдгорнинг обрўси янада ошииб кетди. Катта-ю кичик Ёдгорни "полвон" дея ўзгача хурмат билан қарай бошлашди.

Бир куни Сарвиноз Ёдгорга раис буванинг ўғлидан совчилар келаётганини айтиб қолди. Сарвиноз билан Ёдгорнинг бир-бирига ёшлиқдан кўнгли бор эди. Бундан Сарвинознинг ота-онаси ҳам, Ёдгорнинг тоғалари ҳам хабардор эдилар. Ёдгор вақтни бой бермай, тезда Сарвиноз-

пининг устидан чиқмади. Ўғли билан Сарвинознинг тўйи ўтгунча, Ёдгорни гумондор сифатида милиция пунктида ушлаб туришди. Тўй ўтгач, уни озод қилишди. Афсус, унда кеч эди. Ёдгор севганидан ажраб бўлганди. Бошини қаерга урмасин бефойда эди. Тоғаси Ёдгорни қамалмасин, деб тўйни бекор қилдирганига хафа бўлиб уйдан чиқиб кетди. Ёдгор ўзини ёлғиз ҳис қилиб, қаттиқ сиқилди. Энди бу қишлоқда яшашнинг кизиги қолмади. У икки бор беайб ўғри бўлди. Шунинг учун бўккунча ароқ ичди. Икки синфдошидан, раис бувадан қасос олишни, дилига тугиб қўйди.

Биринчи бор ўғри қилишди, Мактабидан айри қилишди. Орзуидан, ниятларидан, Айшридилар болашимдан.

Иккинчи бор сохта ўғрилик, Боша солди қанча айрилик, Севганимдан, гўзал ёримдан, Айшридилар нолмас-орилдан.

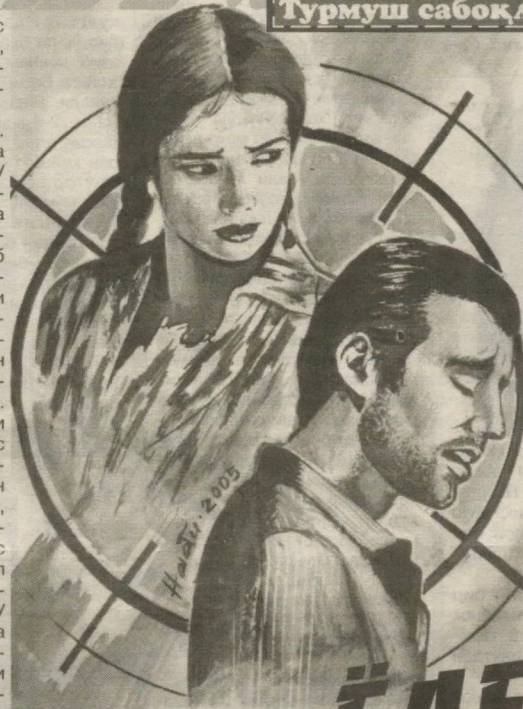
Орадан беш йил ўтди. Ёдгор дом-дараксиз кетди. Ортидан келган мишмишларга ҳамқишлоқлари ишонишни ҳам, ишонмасликни ҳам билишмасди.

...Ёдгор эса шаҳарда "манаман" деган кишиларнинг бирига айланди. Тагида машина, дангиллама уй, тўртбешта югурдаклири ҳам бор эди... Ёдгор шаҳарга келганда, ишлари юришмаганда, У Россияга қўнади. У ёқда икки йил қолиб кетди. Тошкентга қайтиб келганда, у нихоятда бадавлат эди. У пулни аямай ишлатарди. Тунги барларда қўриқчиси билан келадиган Ёдгордан барча хайиқиб турарди.

Шундай кунларнинг бирида Ёдгор бир қизни учрат-

ЎЙЛА

Турмуш сабоқлари

ЁЛҒОН ҚУРҒОНИ

лаларга ҳавас билан қарар, ўзиники йўқлигидан эса қаттиқ сиқиларди. Йиллар ўтди. Ёдгор ҳам катта бўлиб қолди. У келишган, тенгдошлари га қараганда, бақувват бўлиб борарди. Дарсликларни яхши ўзлаштириб олгани учун, синфдошларидан бир синф илгарилаб кетди. Саққизинчи синфда рус тили ўқитувчиси билан эркин гаплаша олар, тўққизинчи синфда эса немис тилида бемалол суҳбатлашадиган бўлди. У барча фанларга бирдек қарарди. Ҳатто баъзи ўқитувчилар Ёдгорнинг олдида бироз хайиқиб дарс ўтишарди. Негаки Ёдгор хоҳлаган вақтида билмаган нарсасини сўраб, ўқитувчини қийин ахволга солиб қўярди. Бундан ташқари, Ёдгорнинг ширин муомаласи, тенгсиз одоби қизларни ўзига мафтун қиларди. Шу боис, доим синфдош қизлар унинг атрофида ларвона эдилар. Бу ҳол бошқа ўғил болаларнинг гашига тегарди. Баъзи синфдош ўртоқлари атайлаб қизларнинг олдида Ёдгорнинг ўтмишини юзига солиб, унинг обрўсини тўқишга уринишарди. Бунга қизлар эътибор беришмаса-да, Ёдгордан "ўтиб кетарди". У энди ойисининг ҳам, дадасининг ҳам ҳаёти ҳақида биларди. Шундоқ бўлса ҳам ойиси билан дадаси бўлишини жуда-жуда истарди.

Мен тугилмай, бевафо отам, Ойжоним ташлаб кетибди. Бу дунёга келтирган онам, Менга қўлим ташлаб кетибди.

Улғаярман, кўнгли яримман, Зорман ота-она меҳрига. Совчиларга бердим борим ман, Ўғилдим сўнг армон захрига.

Чўдгор бу шерьни юрагининг тубидан айтар, айтган-да беихтиёр йиғлаб юборарди. Ёдгорга қўшни қиз Сарвиноз гоҳо далда берарди. Унга ҳар томонлама ёрдам беришга ҳаракат қиларди. Аммо она меҳрини ким ҳам бера оларди? Хар қалай Сарвиноз Ёдгорга қўн дўст эди.

тирганини яхши биларди. Аммо индамади. Беайб ўсимир"ўғри" бўлиб, мактабдан ҳайдалди. Сўнгги куни у ўқувчиларга қарата:

- Сизлар мени айбсиз айбдор қилдинглар. Нафақат номим қора бўлди, балки менинг орзуларим, ниятларимдан айирдинглар. Хали мен ўғри эмаслигимга ишонч ҳосил қиласизлар, - деганча мактабни тарк этди.

Бу кўргуликдан Ёдгор баттар сиқилди. Кечалари ухламай тонг отгунча ниманидир узок ўйлар, аммо ўйига етолмасди. Тоғаси Ёдгорни ўзи билан дала ишларига олиб чиқа бошлади. Ўқиб катта одам бўлиш ниятидаги йигит, энди оддий дала ишчисига айланганди...

Мақтаб директори ўғриликни бошқа болалар уюштирганидан хабар топган, Ёдгордан узр сўраб, мактабга қайтишини илтимос қилди. Ёдгор орқага қайтишни истамади. Ўқитувчилар: "Бир шаҳарни обод қилгудек биллими бола хор бўлди", - дея қилиб қўйган ишларидан азобда эдилар. Фасллар бир-бирига ўрнини алмаштириб бераверди. Вақт ҳеч ким билан ҳисоблашмай ўтаверди. Бу орада Ёдгор вояга етиб, икки йил ҳарбий хизматини ўтаб келди. У янада кўркамлашиб, алп қомат бўлиб келди. Қишлоқ қизлари унга ҳавас билан боқар-

ларникига совчиларини юборди. Натижада раис буванинг ўғлидан келган совчилар қуруқ қайтишди. Ёдгор билан Сарвиноз унаштирилди.

Қишлоқда анча обрўли бўлган раис бува бундан қаттиқ ранжиди. Ёдгорни Сарвиноздан айириб, уни ўзига келин қилишни режа қилди. Нима қилиб бўлмасин Ёдгорни йўқотиш керак эди. Ёдгорни қолхоз фермасига чақиртирди. У ерда Ёдгорнинг икки-учта ўртоқлари ҳам бор эди. Улар роса ичишди.

Эрталаб Ёдгорни уйидан милиция ходими келиб олиб кетди. Эмишки, Ёдгор тунда қолхоз фермасидан иккита сигир ўғирлабди... Бу - раис буванинг хийласи эди, албатта. Милиция Ёдгорнинг эътирозларига қулоқ ҳам солмади.

Ёдгорнинг буваси билан бувиси оламдан ўтиб кетишганди. Шу боис раис бува унинг тоғасини ёнига чақиртириб: "Агар жиянинг Сарвиноздан воз кечса, ўша ўғирланган молларни акт тузи, Ёдгорни озод эттираман", - дебди. Содда тоғаси эса ҳеч нарсага тушунмай, тезда тўй ҳаракатини тўхтатди. Раис бува эса га-

ди. Унинг шўх-шаддодлиги йигитнинг эътиборини тортиди. Қиз нафақат шўх, балки гўзал, эртақлардаги маликалардек мафтункор эди. Унинг ҳипча бели, меҳрли кўзлари, асалдек ширин сўзлари Ёдгорни сеҳрлаб қўйди. Ҳаётдан қиз зотини қанчалик ўчирган бўлмасин, йигит юраги ўша қиз томон талпинарди. Унинг беш йилдан бери музга айланган юраги эрий бошлаганди. Ёдгор қиз билан учрашиб, гаплашди. Қиз ҳам йигитни ёқтириб қолгани аён бўлди. Улар кунора учрашадиган бўлишди. Табиатан жиддий, камгап, босиқ йигит қизнинг асирига айланди-қолди. Ёдгор қизга ўтмишини гапириб бераман, бугунги кунга қай тарзда эришганини ҳам аширмади - Россиядан олиб келган пуллардан яширинча соф олтин сотиб олиб, уста заргарни ишга олгани, у билан беш йилга шартнома тузгани, махсус ертўлада унга турли хил тақинқоқлар ясашиб, белгиланган жойга олиб бориб сотишини ҳам айтиб берди.

(Давоми бор)
Акбар ХОЛМАТОВ.

УЙЛАРИМИЗНИ БЕЗАБГИНА ҚОЛМАЙ...

Баъзилар фақат дала ва тоғларда ўсадиган ўтларгина шиғобахи деб ўйлашади. Уйда ўстириладиган хонаки ўсимликлар—алоэ яраларни тузатиши, каланхоэ шарбатидан эса грип-тумов бўлганда фойдаланиш мумкинлигини биламиз, холос. Аслида эса хонаки гуллар ва ўсимликлар уйларимизни безаш билан бирга, дардимизга даводир.

(Давоми.Боши ўтган сонда)

Сил касаллигини даволашда - традесканциянинг 3 ош қошиқ майдаланган барглари ва бандлари устига 1\2 стакан қайнатиб совутилган сув қўйилади. У икки соат тургандан кейин сузиб олинади ва барглари эзилиб, сиқиб олинади. Тайёр бўлган дамламани ҳар куни бир ош қошиқдан овқатланишдан олдин ичилади. Шарбатини эса ҳар куни янгисини тайёрлаб истеъмол қилиш зарур. **Даволаш муддати бир ой.** Зарурат бўлса икки ҳафтадан сўнг яна қайтарилади.

Ошқозон ярасида - кўшимча даво сифатида мана бу усулда тайёрланиб фойдаланилади. 3 ош қошиқ традесканция барглари устига бир стакан ароқ қўйилади. Уни салқин ва қоронғи жойга қўйиб бир ҳафта сақлангач, сузиб олинади. Ушбу аралашмани бир чой қошиқдан ҳар куни икки маҳал, овқатланишдан бир соат олдин ичилади. **Даволаш муддати 7-10 кун.**

Томоқ оғриги (ангина) шамоллаш ва гриппнинг олдин олиши учун традесканциянинг 2 ош қошиқ майдаланган барглари ва бандлари устига 0,5 литр кайноқ сув қўйилиб, паст оловда 2-3 минут қайнатилади. Сўнг сузиб олинади ва ҳар куни 3-4 маҳал томоқ чайилиб, бурун ювилади. **Даволаш муддати - соғайгунча.**

Милк касаллиги (парадонтоз)да традесканциянинг баргларида тайёрланган шарбат билан милклар ҳар куни артилади.

Унча катта бўлмаган яра-чақалар, тилинган, кесилган жойларни, йирингли яралар ва тромбфлебитни даволашда ҳам ишлатилади. Бунинг учун жароҳатланган жой яхшилаб ювилади-да, сал эзилган традесканция баргларида қўйилиб бинт билан боғланади. Жароҳат бутунлай тузалгунча барглари алмаштирилиб босилади.

Қадокни (мозол) - йўқотиш учун традесканция баргларида шу жойга қадокнинг устига тиббиёт пластири билан ёпиштирилади. Барглари қуригач яна янгииси боғланади.

МУЪЖИЗАКОР ЎСИМЛИК - ПЛЕКТРАНТУС

Бу хонаки яшил ўсимликни хонаки кичик ўт, ҳам дейишади. У кўп йиллардан буён инсонларнинг яшаш жойларини безаб келган. Уни хоналарда ўстирилса қуя ва пашшаларни йўқ қилади. Бу ўсимликнинг барглари жуда мулоим ва юмшоқ бўлиб, қизиққон,

ҳар нарсага жаҳли чиқиб кетадиган кишиларга яхши таъсир қилиб, тинчлантиради. Невроз, мигрен, қон босими, зикнафас (астма), ошқозон яраси бор кишилар уйларида плектрантус ўстиришса жуда фойдали.

Сувли аллергияда - бир ҳовуч янги барглари кайноқ ўсимлик ёғи билан эзиб териға қўйилади. 15-20 минутдан кейин олиш мумкин.

Тунги сийғоқликни даволашда 2 ош қошиқ майдаланган барглари устига бир литр кайноқ сув қўйилади ва паст оловда 10-15 минут қайнатилади. У ярим соат туриши керак. Тайёр бўлгандан кейин эса ушбу дамламани ваннага тўлдирилган илик сувга қўйилади. Сўнг сийғиб қўядиган бола шу сувда чўмилтирилади. Шунингдек, ҳар куни тоғорага тўпикча етадиган илик сув қўйиб, шу дамламадан қўйилади. Сийғиб қўядиган бола тоғорадаги сувга оёқларини солиб, шалоқлаб 5-7 минут ўтириши керак. **Бу муолажа уйқудан олдин қилинади.**

ЧИДАМЛИ ЎСИМЛИК

Сансеверани - чўртонбаликнинг думи, қайнонанинг тили ҳам дейишади. Узун-узун баргли, ўсимликлар оламининг энг чидамли вакили ҳар қандай

шароитда ҳам ўсиши билан бошқалардан ажралиб туради. Қаровсиз ҳолда ҳам барқ уриб ўсавериладиган сансевера доимо келишмовчилик чиқиб, жанжал бўладиган хонадонларда тинчлик-хотиржамлик ва меҳр пайдо бўлишига ёрдам беради.

Агар сансеверани талаба ёки ўқувчиларнинг ёзув столи ёнига қўйилса ёки уларнинг хонасида ўстирилса ўқишда омадлар ёр бўлади. Шунингдек, талаба ўқиш давомида ишламоқчи ҳам бўлса бу ўсимлик унинг орзулари ушалишига ёрдам беради, омад келтиради.

Бироқ, уни ётоқхона ёки меҳмонхоналарга қўйиш мумкин эмас. Чунки, сансевера меҳмонхонадаги шинамлиққа пур етказиб тинч улашга халақит беради. Сансевера ўзи ўсаётган хонадон эгаларига бор хусусиятини, яъни ҳар қандай шароитда ҳам яшаш учун қураша олишдек қувватни бахш этади. Гриппдан, шамоллашдан асрайди.

Аёлларнинг жинсий касалликларида (қин шамоллаганда), - бир ош қошиқ барглари майдалаб ҳар куни икки ош қошиқдан овқатдан кейин икки ҳафта давомида ичиб борилади.

Циститда - бир ош қошиқ барглари солинган дамлама кунига овқатдан сўнг уч-тўрт қошиқдан ичилади. **Даволаш муддати 10 кун.**

Камқонлик, тилинган жойлар ва теридаги яраларни тузатиш учун - сансевера баргларидан дамламасини сув билан 1:4 микдорда аралаштирилиб, жароҳатланган жойга боғланади.

Қулоқ оғриганда (отит) ҳар тўрт соатда оғриётган қулоққа 2-3 томчи сансеверанинг илик шарбатидан томтизиб туриш керак. **Диққат!** Хомиладор аёлларга сансевера шарбатидан фойдаланиш мумкин эмас.

АСАБНИ ТИНЧЛАНТИРАДИ

Духобағулни (плющ хойя) - қаттиқ бандли, узунлиги уч-тўрт метргача борадиган, чирмовуксимон бу гулни хонаки лиана, ҳам дейишади.

Кайфиятингиз бузилиб, асабларингиз қақшаганда бир неча минут вақтингизни духобағулнининг олдида ўтказинг. Унинг барглари артиб, сув пурканг.

Бу гул билан мулоқотда бўлиш кайфиятингизни кўтариб, асабларингизни тинчлантиради. Кўнглингизга хотиржамлик бағишлайди.

Хавонинг ўзгариши ёки қаттиқ чарчоқдан бош оғриганда духобағулни 4 дона баргини пешонангизга ва чакангизга боғлаб 20-30 минут хотиржам ўтирсангиз бош оғрингиз ўтиб кетади.

Чипқон (фурункул) чикқанда духобағулни бир неча барглари яхшилаб эзиб, яранинг йиринг йиғилган жойига босиб бинт билан боғланади. Биринчи куни боғламани 2-3 марта алмаштириш тавсия этилади. Яра ёрилгандан кейин то тузалгунча янги барглари боғлашни давом эттириш мумкин.

Йирингли хўснбузарлар тошганда - бир неча барглари эзиб, бир ош қошиқ янчилик ивигилган сули (овсянка) билан аралаштирилади. Хосил бўлган бўтқасимон ниқобни тозаланган юзга суриб, 15 минутдан кейин ювиб ташланади. **Ушбу ниқобни бир ҳафтада икки марта қилиш мумкин.**

ПУЛ ВА БАХТ ДАРАХТИ

Семизбарг (толстянка) гули қадимдан-ҳар бир хонадонга бахт ва фаровонлик келтирадиган ўсимлик бахт даракти сифатида қадрланиб, юмалоқ қалин қалин барглари учун уни: "Пул даракти", деб ҳам аташган. Агар се-

мизбарг барқ уриб ўсиб ётган хонадонда кимдир касал бўлса, у бемордаги салбий ҳолатни дарров ўзига тортиб олади ва барглари бўжмайиб хиралаша бошлайди. Қачонки бемор тузалиб бутунлай соғайиб кетсагина, унинг барглари яна тиррилиб, яшнаб кетади.

Саломатлиги заиф ва моддий танг аҳволда яшайдиган одамларга уйларида бу ажойиб ўсимликдан ўстириш тавсия этилади. У ўзи ўсаётган хонадонда енгил муҳит, қувонч ва яхши кайфият пайдо қилади. Уй эгаларига ўзларининг яхши томонларини кўрсата олишлари учун қувват беради. Бу ўсимликда юксалликни забт этишга, меҳнатни севшишга, турли касаллик ва кўнгилсизликлар қарши дадил туриб, уларни енгитишга чорлашдек сирли бир куч бор.

Лекин, шуни унутмаслик керакки, агар бу гулнинг барглари чанг босган бўлса, ўзининг шиғобахш хусусиятларини йўқотади. Бу ғаройиб ўсимлик ўзи ўсадиган хонадаги инсонларнинг у билан мулоқот қилишларини хуш кўради. Шунинг учун вақти-вақти билан унинг барглари артиб, парваритлаб туриш керак. Барглари устидан илик сув сепиб ювиш ҳам тавсия этилади. Ана шундагина бу ўсимликнинг шиғобахш хусусиятлари янада ортади. Мабодо, уйингизда гулдайдиган бўлса, унда давлатингизнинг янада зиёда бўлиб кетишига шубҳа йўқ!

Табобатда ҳам кўп ишлатилади. Кесилган ёки тирналган жойларга босиш учун семиз

унинг барги ўртасидан иккига бўлиниб, сўнг жароҳатга босилади.

Буйракдаги шамоллашни даволаш учун бир чой қошиқни майдаланган семизбарг устига бир стакан қайноқ сув қўйилиб, паст оловда 15 минут қайнатилади. Бир соат тиндириб қўйиб, сузиб олинади. Уни бир ош қошиқдан кунига 2-3 маҳал овқатланишдан 15-20 минут олдин истеъмол қилинади.

ХОНАКИ РҲШУНОС

Очишқоқ—деб аталмиш оч яшил тусдаги хонаки ўсимлик ўзи ўсаётган хонадондаги барглар учун бор қувватини сарфлайди. Айниқса, у қусиз ва хафакон одамларга кўпроқ шодлик ва куч бағишлайди. Унинг таъсири шунчаликки, очишқоқнинг олдида жанжал қилмоқчи бўлаётганлар ҳам бирпасда тинчланиб, кайфиятлари яхшиланади. Халқона табобатда ҳам беқиёс шиғолидир.

Шамоллаш ва безгак касаллигида - унинг бир ош қошиқ янги барглари устига бир стакан қайноқ сув қўйилади. Ярим соат тиндириб қўйилгандан кейин, сузиб олинади. Ушбу аралашмани бир ош қошиқдан ҳар куни 2-3 маҳал овқатланишдан олдин ичилади. Илоҳи бўлса уни кечқурун иммагангиз маъқул. Чунки, унинг таркибида тетиклаштирувчи моддалар уйқусизликка сабаб бўлиши мумкин.

Кесилган ва узок вақт битмайдиغان яраларни даволашда - унинг барглари эзилади-да жароҳатга қўйилиб бинт билан сиқиб боғланади. Эрталаб ва кечқурун барглари алмаштириш керак бўлади.

Бавосилда (геморрой) - очишқоқнинг барглари 15-20 минут музхонага қўйиб музлатилади. Бўтқа ҳолига келгунча эзилган бавосил туғунчалари устига босилади. Муолажани кун давомида 2-3 марта қайтарилади. Шунингдек, бу муолажа тунда қилинса, албатта яхши фойда беради.

Куйганда - ўсимликнинг шарбати сиқиб олиб докага ботириб олинади-да, куйган жойга қўйилади. **Бу муолажани ҳар 1-2 соатда янгилиб то тузалгунча қайтариш мумкин.**

Вазира САЙДОХУНОВА шифокор.

ОБЛЕПИХА ЁҒИ СЕХРИ

- Облепиха мевасидан қандай қилиб ёғ олиш мумкин?

- Облепиха ёғи-сеҳрли малҳам! Азалдан аждодларимиз у билан куйгани, совуқ ургани, турли ошқозон ва ичак касалликларини даволаганлар. Шундай усуллардан бири билан танишинг:

Мевани яхшилаб ювиб, қоронғи жойда қуритасиз. Сўнг кофе майдалагичда ёки ўғирчада туйиб, устига ёлиб турар даражада ўсимлик мойи қуюсиз. Хона ҳароратида

куёш нури тушмайди-ган жойда уни бир ҳафта сақлайсиз ва вақти-вақти билан аралаштириб турасиз. Шундан кейин ёғни сиқиб олиб, тинигунча қутасиз.

Диққат! Эҳтиёт бўлинг, қуйқаси ёққа тушмасин!

Тайёр малҳамни шиша идишга қуйиб, совутгичда сақлаш тавсия этилади.

ЭКЗЕМАДАН ҚУТУЛАСИЗ

-Экземадан қандай қутулиш мумкин?

- Бу касаллик билан оғриганлар оқсилли ва шўр овқатлардан парҳез қилишлари шарт. Кўк чойгина организмни тозалаб, асабингизни тинчлантиради. Суви чиқиб турган экземага кўргошин сувига ботирилган пахта ишлатилади. У билан 2%ли биров эритмаси ёки бор кислотаси эритмаси сурилади. Яранинг шилинишидан руҳ мойи кутқазади.

Бу касалликни даволашда яна бир халқона усулдан фойдаланиш мумкин: 2 ош қошиқ қатрон, 1 ош қошиқ ёнұвчан суюқлик, 0,5 ош қошиқ асалари мўмийёси, 1 ош қошиқ асал, 1 ош қошиқ сирка эссенцияси, 4 ош қошиқ паста ёғи аралаштирилиб, 20 дақиқа паст оловда қавлаб турилади. Аралашмани совутиб, юпка қилиб яраларга қўйилади. Иншооллох, шифо топасиз.

СЕПКИЛ БИЛАН ОЛИШУВ

Сариқ сочли хотин-қизларнинг териси жуда таъсирчан бўлади. Кўнгли кунлар уларнинг кўнглига қил ҳам сиймай қолади. Чунки ёмғирдан кейин чиққан кўзико-риндай, юзларини сепкил босиб кетади. Кўрқман, унинг ҳам давоси бор. Қуйидаги тавсияларимизга 1 ой давомида риоя қилсангиз, олам гулистон.

1. Тухумнинг оқиға ярим чой қошиқ лимон шарбатини қўшиб, эрталаб ва кечқурун юзингизни артинг. Аралашма

терингизни тозалаб, оқартиради.

2. Сабазини қирғичдан чиқариб, 1 чой қошиқ сули уни, тухум сариғи ва 20 томчи лимон шарбатини қўшиб аралаштирасиз. Юзингизга суриб, 20 дақиқадан сўнг илиқ сув билан ювиб ташланг. Устидан эса совуқ сув билан чайинг.

3. Қирғичдан ўтказилган қарам барглариға қатиқ қўшиб, 10 дақиқа юзингизга суртсангиз ҳам ниятигизга етасиз.

ПОЛИЗДАГИ МЎҶИЗА

-Қовоқнинг илдиэларидан олинган шарбат ўпка шамоллаши ва ўпкага сув йиғилиши (плеврит) касаллигини даволайди. Уни мунтазам ичиб туриш эса юз терисини тинчлантиради.

-Агар қовоқ шарбатига асал қўшилса, тинчлантирувчи ва қон босимини меъёрига келтирувчи дори тайёр деяверинг.

-Қадимги халқ табобатида камқонликни ҳам шу ажойиб шарбат аралашмаси билан даволашган. Яъни сабази ва шолғом сувини тенг миқдорда қовоқ шарбатига аралаштириб, 1 ой мобайнида овқатдан олдин 1-2 ош қошиқдан ичилади.

-Организмингизда витаминлар етишмовчилиги туфайли ўзингизни беҳол сезсангиз, сабази шарбатига петрушка кўклатини майдалаб солинг-да, доим ичиб юринг.

Мадина САТТОРОВА тайёрлади.

БАРЧА НЕЪМАТДА БИР

-Юрак қон томирлари ва буйрак хасталиги туфайли танада пайдо бўладиган шишларни қайтариш учун халқ табобатида бедадан муолажа учун фойдаланишган. Бунинг учун 100 гр. беда ўтининг устки қисмлари йиғиб олиниб, 0,5 литрдан кўпроқ қайноқ сув қўшила-ди ва 20 дақиқа давомида қайнатилади. Тайёр қайнатма 0,5 литрча бўлиши керак. Совуғач докадан ўтказилади. Сўнг бир ош қошиқ асал аралаштирилиб, бир сутка давомида уч мартадан ичилса, шишлар тезда йўқолади.

Томоқ-бурун йўллари шамоллаганда ва сурункали бронхит хасталигини даволаш учун қуйидаги муолажадан фойдаланишган.

-Бир литр сувга 1 стакан шакар ва 1-2 дона тухумдек катталиқдаги пиёзنى пўсти билан солиб паст оловда то суюқликнинг ярмини буғла-ниб кетгунча қайнатилади. Тайёр бўлгандан сўнг пиёзларни олиб ташлаб пиёзли шарбатни ярим стакандан кунига уч марта ичиш тавсия этилади. Илоҳи бўлса қайноқроқ пайтида ичиш фойдали ҳисобланади.

Шу хасталикларни даволашда яна бир муолажа яъни кўк пиёзنى майдалаб тўғраб ёки гўшт майдалагичдан ўтказиб асал билан аралаштириб кунига уч марта бир ош қошиқдан истеъмол қилиш ҳам жуда фойдали ҳисобланади. Муолажа учун пиёз ва асалнинг миқдори 1:1 тартибда олинади.

Ошқозон беэи хасталигини даволашда эрталаб оч қоринга бир чой қошиқ асал ялаб устидан бир стакан илиқ сут ичиш ва шундан сўнг 4 соат давомида ҳеч нарса емаслик тавсия этилади.

-**Чивин, пашша ва арлар** чақиб олиб, оғригидан азоб чекаётган бўлсангиз тезда петрушка баргларини олиб, янчиб қаққан жойга қўйсангиз дарҳол оғриги босилади. Агар янги узилган петрушкалар бўлмаса, қури-тилган баргларини стаканга солиб устидан қайноқ сув солиб ярим соат давомида дамлаб қўйиб, ҳашаротлар қаққан жойга суртсангиз тезда зах-рини олади.

-**Бирор жойингизда сўгал пайдо бўлса**, уни йўқотиш учун чистотел ўсимлигидан фойдаланиш мумкин. Бунинг учун чистотел ўсимлигини янчиб сувини сўгалнинг устига суртиш керак. Бу муола-жани кунига уч марта такрорлангангиз икки-уч кун ичида сўгалдан асар ҳам қолмайди.

-**Ревматизм (бод) ва подорога хасталикларини** даволашда халқ табобатидан маълум бўлган қуйидаги муолажадан фойдаланиш мумкин. Бу "шувоқчи вино" муолажаси деб айтилади ва қуйидагича тайёрланади. 50-100 мл. гр. шувоқ шарба-ти (шувоқни майдалаб, янчиб суви докадан ўтказиб олинади) 400 гр. асал ва 3 литр табиий қизил ёки оқ вино билан аралаштирилиб, 3 дақиқа давомида қайнатилади. Сўнгра қайноқ ҳолда сте-риллиланган шиша идишга солиниб, оғзи бекити-либ салқин жойда сақланади. Винодан дори си-фатида орадран бир неча ой ўтгандан сўнг фойда-ланилади. 20-30 граммдан ҳар уч кунда бир мар-та овқатдан олдин ичилади. Муолажани икки ой давомида қабул қилиш керак.

-**Халқ табобатида ҳар-хил хасталикларни да-волашда бодомдан ҳам кенг фойдаланилган.** Маъ-лум бўлишича бодом ўпка, жигар, ўт пуфағи ва ошқозон фаолиятини яхшилади. Айниқса 100 гр.

бодомни майдалаб устидан 0,5 литр қайноқ сув қўшиб қайнаш даражасигача аралаштирилиб иситилса "бодом сути" деб номланган дамлама ҳосил бўлади ва бу дамламадан овқатдан ярим соат олдин 50 граммдан ичилса ошқозон-ичак фа-олиятини яхшилади. Ундан ташқари кунига 10-20 донадан бодом ейиш ҳар қандай организм учун жуда фойдали ҳисобланади.

-**Тиш милкларини мустаҳкамлаш** учун улар-ни бўймадарон (тысячилетник) ўсимлигининг янги баргларидан сиқиб олинган шарбат билан уқалаш керак.

-**Қовоқ уругини** пўстидан тозалаб сўнг майда-лаб кунига бир ош қошиги миқдоридан истеъ-мол қилинса юрак хасталиги учун яхши фойда беради.

-**Ич қотиб қолишда қаролини** ёки сулини қай-натиб сувини ичиш яхши фойда беради.

-**Бурун, томоқ хасталигини** даволашда туз ва ош содаси аралашмаси эритмасидан чайқаш учун фойдаланиш мумкин. Бунда ярим литр сув-га бир чой қошиқ туз ва бир чимдим ош содаси солинади.

-**Тиш оғригини** қолдиришда бир чой қошиқ ўсимлик мойини оғизга олиб, 10-15 дақиқа да-вомида сўриб-сўриб оғизни яхшилаб чайқасан-гиз яхши фойда беради.

-**Оғиздаги бадбўй** хидни йўқотиш учун петру-шканинг баргларини чайнаш ёки ўрик истеъмол қилиш яхши натижа беради.

-**Радикулит хасталиги** бор кишилар белларига мисдан бўлган ингичка белбоғ осиб юрсалар яхши фойда беради.

-**Эркаклар ўз куч-қувватларини** оширишлари учун кўпроқ кўклатларни истеъмол қилишлари тавсия этилади. Бунда айниқса сельдер, кўк пиёз, қизил булғор қалампирининг натижаси яхши ҳисобланади.

-**Агар сизни ит тишлаб** олган бўлса, шифо-кор хузурига боришинг илоҳи бўлмаса дарҳол пиёзنى майдалаб, асал ва бир неча томчи сир-ка аралаштириб бойлаб қўйиш тавсия этилади.

-**Сабази шарбатининг** фойдали хусусиятлари шундаки, таркибида витаминга бойлиги билан алоҳида ўрин туғади. Айниқса юрак қон-томирла-ри хасталикларини даволашда, ошқозонда кис-лота миқдорини мувозанатга келтиришда яхши натижа беради.

Лола АҲМЕДОВА

ТАБОБАТИ

ЭРКАККА ОЖИЗЛИК ЯРАШМАЙДИ

(Давоми. Боши 4-бетда)
- **Хотинингиз билан муноса-батингиз қандай?**
- Уни ҳеч қачон хафа қилмадим. Айтганини олиб бераман, тақин-чоқми, либосми энг олдини ма-ҳаллада шу қияди. Остида маши-на, истаган жойига бориб кела-вереди. Шуниси алам қилади-ки, ўша биринчи никоҳ кунини не-га шу аҳволга тушганимни ҳали-га-ча тушунмаган. Аёл қишга ҳамма нарсани бадастир қилиб қўйсан-гиз бас экан-да. Кўнгли бунча-лар тош бўладими-а, аёлларнинг? Охири бир-иккита аёллар билан учраша бошладим.

- **Аёлингиз бунми билдимиз?**
- Энди аёлларнинг билмай-дигани йўқ. У сезиб жанжал қилади. Хозир ҳам. Лекин, узоққа чўзилмайди унинг жан-

жали. Агар мени биров билан га-п-лашаётганимни билса хурсанд бўлиб кетади. Чунки, айбимни ювиш учун заргарлик дўконига бориб у танлаган тақинчоқларни олиб бераман-да. Шу билан тинчийди-қолади. Мен аёл-ман-ку, дадаси? Нега бундай қилдингиз, уят эмасми? -деб айтса эди... Унга барибир. Уйда ҳамма нарса етарли, рўзгорни яхшилаб таъминлаб қўйганман. Икки ўғлим, қизларим ўқийишли. Уларни ҳеч қимдан кам қилма-дим. Уғилларимга уй қуриб қўйдим. Қизларимнинг ҳамма би-соти тайёр. Ҳаммасининг кўнгли-

ни топдим, аммо, ўзимнинг кўнглим ҳасратли, армонли.

- **Фарзандларингиз катта экан. Сизнинг бу қилмишин-гизни эшитиб қолишиб**
- **Кўнглилари ўқсимайдими?**
- Йўқ! Мен маҳаллаимизда, одам-ларнинг назарида топиш-тутиши яхши, бадавлат эркакман, холос. Ҳамманинг кўнглидагини топган бўлсам-да, бир инсон, ҳатто, хо-тиним ҳам дилимдаги дарду ар-моним билан қизикқан эмас. Шу-

ларни ўйлаб ўзимга раҳим кела-ди, баъзан пинҳона ййлаб оламан.

Маҳалладаги аёллар Ҳақимма, яъни, хотиним янги тақинчоқ та-қиб чиқса: "Ақмал акамни яна би-ронтаси билан тутиб олиб-сиз-да", -деб ҳазил қилишар-кан. Ана шунақа гаплар, син-глим. Кўнгли бир синмасин экан, инсон оёқ-қўлсиз ҳам бахтли яшаши мумкин, агар кўнгли бут бўлса... Аммо, дарз кетган кўнгли билан фа-қат кун қўриш мумкин экан. Бу гапларим кулгули бўлса узр... Нима қилай, ахир мен ҳам кўнглимдаги дардимни кимгадир айтгим келди-да.

Шу пайт эркакнинг қўл телефо-ни яна жиринглади. У узрини айтиб чиқиб кетди.

У чиқиб кетаркан, кўнглим-

дан биринчи бўлиб «Эркак-ка ожизлик ярашмайди», -деган гап ўтди. Тўрт кунлик дунёда кўнглини кўтариб, ақл-фаросатни ишлатиб ён-атрофдаги одамлар билан келишиб, диллашиб яшаш лозим эмасми, ахир. Айниқ-са эркақчиликда...

Бугунги кунда медицина ҳамма нарсга қодир. Ҳатто эркақни аёлга, аёлни эса эр-какка айлантиришаётгани ҳақида эшитамиз. Эр-хотин бир-бирига кўнгли сирини айтиб, маслаҳатлашиб тибби-ёт ходимларига муружаат қилиб, уларнинг амалий кўма-гида ҳаётларига ғубор солган ҳолатдан фориғ бўлишлари мумкин-ку. Шундай эмасми?

Дилдор БЕГИМ.

НИЛУФАРНИНГ

ниқса, биров: "Раҳмат-эй, зўр кўрсатув бўлибди!" - деб олқишлаганда, бир бўй ўсамиз.

Шахсий ҳаёт

ган инсон — ҳақиқий дўстдир.
 - Аёлдаги "баландлик"ни нималарда кўрасиз?
 - Нафис дидли ва фаросатли аёлга кулук қиламан.
 - Эракдаги қайси фазилатларни кадрлайсиз?
 - Тантилик, мардлик ва самимийликни кадрлайман.

Ота-онангизни "катта бойлигим" дедингиз...
 - Ҳа, ота-онадан катта давлат бўлмаса керак! Ойижоним Зумрадхон опа - 57 ёшда, дадам

Ким?

Толибхон ака — 58 ёшдалар. Икковлари ҳам нефтигаз бўйича муҳандис. Институтда бирга ўқишган. Жуда кувноқ ва донишманд инсонлар. Ота-она фарзандига ҳамиша яхшиликни раво қўради. Ойигинамнинг бир угитлари бор: "Бировга бир гапни сўзлашга ва бировга ўйламасдан пул беришга шошманлар", - дейдилар. Бу гапнинг ҳаётийлигини кўп синанганман. Доим унга амал қилишга ҳаракат қиламан. Дадажоним эса: "Йимондан айрилмаган ҳолда қалбга кулоқ солиш керак", - дейдилар. Улар билан эркин, дилдан гаплаша оламан. Улардай бўлишга интиламан. Бугун нимагаки эришган бўлсам, бу ҳаммаси улар туфайлидир.

ни хуш кўраман. Ичига «катта ёғ» солинадиган ҳамирли таомларни болалигимдан ёқтирмайман. Ўзим ҳам бўш вақтимда яхшигина пазандага айланаман. Асалли ва творогли тортларни ҳамда димлама шашлик - "Ханго"ни яхши тайёрлайман. "Ханго" хитойча овқат бўлиб, пишириш жуда осон: шапалоқдай-шапалоқдай урилган гўштнинг ичига чарви ўраб, тиш қовлагич билан чимдиб қўйилади. Сўнг қозонга озроқ думба ёғини солиб, гўштли бурамачаларни териб чиқамиз ва димлаб қўямиз. 20 дақиқадан сўнг "Ханго" шашлиги дастурхонингизни безайди.

- Мухлисларимизга тилақларингиз...
 - Аёл оиласида ҳамиша бегойим, эрак—бек бўлиб яшасин!
 - Самимий суҳбат учун раҳмат!

НИЛУФАРДАН ҚАНГОМА

Бир кўни "Мезон" кўрсатуви муҳаррири Нозима опа билан кўрсатув тайёрлагани Андихон ёлловатига бордик. Бизни кўтиб олдан аёл Нозима опа билан кўришаркан. Мена ҳам кўл узатдию, нуқул яна йўлга қарайди. Аввалига бировни қутаётган бўлса керак, деб жим турдик. Сўнг аёл Нозима опадан: "Бегойим" дан ҳеч ким келмадими? - дея сўради. Виз бир-биримизга қараб кулиб юбордик. Мена Нозима опа билан келган "қизча" деб ўйлабди.

Кўпчилик мени экранда кўриб, басаваат аёл бўлса керак, деб тасаввур қилади. Бунинг сабаби бор. Баъзан кўрсатув тайёрлаётганимда, баланд бўйли одамлардан интервью олишимга тўғри келади. Шундай дамларда режиссёримиз оёғимнинг остига гўшт ёки тахта қўйиб, ўша одамларга бараварлаштиради. Шундан "бўйи баланд, барават аёл" бўлиб юраман...

Санобар ФАХРИДДИНОВА суҳбатлашди.

ташланади. Оддий, арзон матодан барчани "яна бир қарагисини келтирадиган" кийим тиктириш мумкин. (Қорини очиб, ҳамманинг гашига тегадиган кийимдан асрасин!)

- Аёлни шим кийишига муносабатингиз?

- Менимча, ярашса, ўз ўрнида шим ҳам қулай либос. Албатта, баданга ёпиштириб кийиш бундан мустасно.

- Зийфат, йигинларда, иш ва кўчада қандай кийинасиз?

- Тўғриси, зийфатларга тақлиф қилинсам, иложи борича ўзимга "қараб", бироз безакли

либос кийишга ҳаракат қиламан. Ҳатто сумкачининг ҳам байрамона хилини тутаман. Йигинларга расмийроқ андозали кийим кийман. Иш ва

кўчада ўзимга қулайроқ либосларда юраман.

- Кунингизни қандай режалаштирасиз?

- Кунларим бир-бирига ўхшамайди. Эрта тонгда ноушта тайёр

раман. Уғлимни мактабга жўнатгач, ўзим учун ҳаракатга тушаман. Қиладиган ишларимни ён дафтарчамга қоралаб оламан. Ҳар кун ҳар хил режа — қаергадир бориб, кўрсатувим қаҳрамони билан суҳбатлашим ёки тасвирга олиш учун узоқ-яқин манзилларга бориб келишимга тўғри келади. Кўрсатувни тасвирга олиш жараёни тузган бўлса, унга сайқал бериш (монтаж) ишлари билан шугулланаман. Бу машғулот баъзан ярим тунгача чўзилиши мумкин. Кўрсатув телевизор орқали намойиш этилганда, (ижодкорнинг бу машаққатлари албатта томошабинга билинмайди) чарчогимиз бир зумда тарқаб кетганини сезмай қоламиз. Ай-

раман. Уғлимни мактабга жўнатгач, ўзим учун ҳаракатга тушаман. Қиладиган ишларимни ён дафтарчамга қоралаб оламан. Ҳар кун ҳар хил режа — қаергадир бориб, кўрсатувим қаҳрамони билан суҳбатлашим ёки тасвирга олиш учун узоқ-яқин манзилларга бориб келишимга тўғри келади. Кўрсатувни тасвирга олиш жараёни тузган бўлса, унга сайқал бериш (монтаж) ишлари билан шугулланаман. Бу машғулот баъзан ярим тунгача чўзилиши мумкин. Кўрсатув телевизор орқали намойиш этилганда, (ижодкорнинг бу машаққатлари албатта томошабинга билинмайди) чарчогимиз бир зумда тарқаб кетганини сезмай қоламиз. Ай-

Ижодкорнинг кўнгли (ўзингиздан қолар гап йўқ) ёш боланикидай. Яхши гап илҳомлантиради, ёмон гап чўктиради. Аммо менинг зўр одатим бор — ёмон гапдан ҳам яхши хулоса чиқаришга ҳаракат қиламан.

ДУШМАНИ

- "Миш-миш"ларга тобингиз қалай? Яъни ким, "Кўп бил, душман агар битта бўлса ҳам, дўстинг мингта бўлса жуда камдир, кам"... дейишган...

- Нима десам экан... Одамларнинг гапига кулоқ соламану, лекин хулосани ўзим қиламан. Душманам бор, деб ўйламайман. Балким бордир? Ахир ҲАСАД деган туйғу мавжуд-ку! Аммо, ҳаммага яхши гапираман, яхшилик қилишга интиламан. Айтишган-ку: "Ях-

шлик қил, дарёга от-балиқ билар, балиқ билмаса, Холиқ билар", - деб.

- Дўстинг кимлигини айт, сенинг кимлигингни айтман, деган гап бор. Сиз бунга қандай қарайсиз?

- Дўстларим-ҳаётимнинг файзи, десам бўлади. Улар жуда кўп — синфдошларим, курсдошларим, ишдаги дўстлар, дилдош дўстлар... Умида опам, Нозима опам, Разнохон, Гулнора, Арофат, Дилноза... уланинг сафи кенг. Яхши-ёмон кунимизда бир-биримизни қўлаймиз, суяймиз. "Дўстинг кўп бўлса, юкинг ерда қолмайди", деган ҳикматнинг ҳақиқатлигини ҳаёт исботлайвераркан. Энг яқин дўстим, сирдошим эса ойижоним.

- Дўст танлашда нимага эътибор берасиз?

- Ҳаётга реал кўз билан қарайдиган одамларни ҳурмат қиламан. Сени яхши-ю, ёмонинг билан ҳазм қиладим.

Ҳамиша уларга таъзим қиламан. Оилада 4 қизимиз. Опам, меноилали, сингилларим - Сайёра инглиз тили ўқитувачиси, Феруза институт талабаси. Менинг битта ўғилчам бор, исми Шерзод, 10 ёшга кирди. Япон тилини ўрганаёпти, "Каратэ"га қатнайди. Энди бирорта хунарни ҳам эгалласин, деб дурадгорликка, мусиқага ва радиотўғаракка бермоқчимиз. Жуда иқтидорли. Келажагидан умидим катта.

- Нилуфархоннинг 31 ёшда ҳам ҳаёт бирор из ёки гард муҳрлаган юзларининг парвариши ҳақида билмоқчимиз.

- Ҳақиқатни айтмайми? (Жилма-яди)

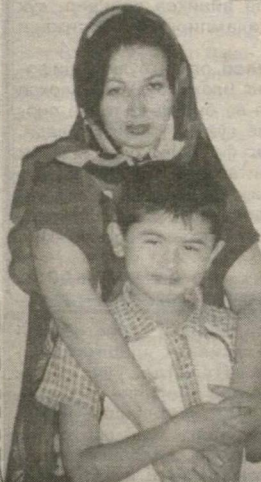
- Албатта. Бу мухлислар учун жуда муҳим...

- Ҳар кун эрталаб қатик сураман юзимга... бўлди. Сочимни эса "Бриллиант" номи буюёқ ("шоҳона нур" ранги) билан бўйяман.
 - Қанақа таомларни яхши кўрасиз?
 - Кўпроқ турли хил салатлар-

- "Хусн ҳам катта давлат", - дейишади. "Бегойим" кўрсатувининг мухлислари авваламбор бошловчисининг гўзаллигига махлиё бўлишса керак? Бу ҳақда ўзингизга ҳам айтишгандир?

- Инсон биринчи ўринда ўзи учун "ёқимли" бўлиши керак, деб ўйлайман. Кейин... дўст-биродарлар даврасида гўзал (бу юқори чўққи) бўлмаса-да, "истарали" бўлиш ҳам ютуқ, менимча. Мен ниманики киймай, ўзимга ёққанини танлайман. "Моднийлик" хасталигига бегонаман.
 - Кийим ҳақида гапирдингиз. Бу мавзу атрофида роса айланишимиз мумкин. Нилуфар Умрзоқованинг фикрлари мухлислар учун ҳам қизиқарли...

- Инсоннинг борини намоен қилиб турадиган-ЛИ-БОС. Унинг ҳар бир чокида, рангида, андозасида соҳибининг ақлу фаросати кўзга

Нилуфар Умрзоқова — иқтидорли журналист, Ўзбекистон телерадиокомпанияси Ёшлар каналининг "Бегойим" кўрсатуви муҳаррири ва бошловчиси

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Оила ва жамият
 Фойдаланилмаган кўлэмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.
 Газетадан кўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганлиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА
 Кабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
 Табриқлар, эълонлар: 133-04-50
 Бўғимлар: Оила -133-04-35, 134-25-46
 Бухгалтерия: 132-07-41
 Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босма-хонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
 Босишга топшириш вақти- 20.00. Босишга топширилди- 21.00
 Газета тахририят компьютер базасида тирилди ва саҳифаланди.
 E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси
ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
 Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 027-рақам билан рўйхатга олинган.
 Буюртма Г - 1937. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
 Адади - 17096
 Саҳифаловчи — Ш. БАРОКОВ
 Рассом — Н. ХОЛМУРОДОВ
 Навбатчи — С. ФАХРИДДИНОВА
 Мусахҳих — С. САЙДАЛИМОВ